

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . 6 ft.
 Fel évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.
 —
 A lap szellemi részét
 illető küldemények a
 szerkesztőnek, anyagiak
 a lap tulajdonosnak kül-
 dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyitlér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minder hirtelénél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyv-
 járás és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Gazdasági hitelszövetkezet és a törvényjavaslat.

(T.) Hogy miért biztatja Wekerle a gazdákat egy oly törvényjavaslatlaltal, mely a gazdasági hitelszövetkezetekről szól, már készen is van és ősszel a ház asztalára kerül, igen sokan nem értik, sőt magam is úgy vagyok vele. Hiszen van már annyi hitelszövetkezet, mint a csirke, de egyik se nagyon különb a másiktól. És minek ahhoz külön törvény, hogy a gazdák hitelszövetkezetet alakítsanak ha akarnak, de mikor nem akarnak. A gazda a sült galambhoz van szokva. O nem akar mást, mint gazdálkodni. Még csak zsidó kell neki, ha olyan is mint az öklöm, aki eladja helyette a gabonát s a gazdának a kész pénzt leolvassa az asztalra. Hiszen ha a magyar gazdaközösségben életrevalóság lakoznék, alakíthatott volna már hitelszövetkezeteket, meg gazdasági bankot törvényjavaslat nélkül is. De hát se ideje hozzá, se kedve, se pénze, s ha a törvényjavaslat ezek nélkül születik meg, ha a gazdának ezeket meg nem tudja adni, a sikerben nem valami nagyon bizunk.

Csak úgy sejteni tudjuk, hogy annak a törvényjavaslatnak tulajdonképeni célja mi lesz. Ez a törvényjavaslat a gazda hitelképességét, hihetően arra a nivóra akarja emelni, melyen az iparos és kereskedő van, hogy ne pusztán a földbirtok képezzen hipotékát, hanem járuljon ahhoz az ingóság is, a személyi hitel is.

A kereskedőnek, az iparosnak, hitele alapját ingóságokból álló üzlete s egyénisége adja meg. A gazdánál az ingóság, mint hipotéka nem számít. A gazda ingósága nem megy bejegyzett cég számba. A gazda tartozhat fűnek-fának, ha ingóságait eladja, nem lehet érte felelősségre vonni. A földbirtok marad meg csak, az ingatlan. Nem is tekintenek hipotékának mást, csak ezt. Ez meg kimondhatatlanul meglehet az ingóság; roppantul nehézkes egy forgó bázis.

Kérdés most már: ha a kereskedőnél, ha az iparosnál, az ingatlanból álló üzlet hipotéka? Miért ne lenne egy gazdánál is az? Ha a gazdának gabonára előleg kell, miért kelljen neki ezért a kereskedőhöz menni, s eladni előre, oly kikötésekkel, a milyeneket neki a kereskedő elébe ír. A kereskedő pedig elmegy a bankhoz, felveszi

a pénzt, és per mopsz, átadja a gazdának. Miért ne adhatná át azt az előleget közvetlen, mindjárt a bank? Ha az a kereskedő a gazdát hitelképesnek találja, miért ne találhatná annak a bank is?

Nos hát csak azért, mert a gazda nem kereskedő és nem a kereskedelmi törvények alatt áll. Perlekedhetik, huzhatja a dolgot, csinálhat mindenféle kellemetlenséget, míg ezeket a kereskedők és iparosoknál, a kereskedelmi törvények ellenőrzik.

Vajjon a kérdéses javaslat nem ezt célozza-e? Nem-e a gazda hitelét akarja megállapítani nemcsak az ingatlanokra, de az ingóságokra is, ami persze, a gazda hitelképességét emelné, és kivált az előlegek tekintetében, nagy könnyebbé és előnyösebbé lenne.

Amde mily befolyása lenne ennek a hitelszövetkezetekre? Hisz ez esetben bizonyos határig, ameddig például a „hitelszövetkezet“, más pénzügyintézet is megnyitná a hitelt. Avagy talán a „hitelszövetkezet“ kisebb kamatra dolgoznék? De honnan venné hozzá a pénzt? Az állam adna neki? Nos hát ez esetben prosperálhatna, különben nem, mert ha részvényekre alapul, a részvényesek itt is, mint másutt, megfogják kivánni a minél nagyobb dividendát.

Annál kíváncsiabban várjuk tehát a törvényjavaslat szövegére kerülését, mert nem bírnak elgigázni s az itt elmondottakon kívül nem tudunk másra gondolni: hanem mint örvendetes mozgalmat, üdvözljük, s hogy szerencsét hozzon a gyakorlatba, teljes szívünkkel óhajtjuk!

Az új kereskedelmi miniszter és a szege-di ipar- és keresk. kamara. Lukács Béla, az új kereskedelmi miniszter tudatta hivatalos uton a szege-di ipar- és kereskedelmi kamarával kinevezését és leiratában többek között a következőket mondja: „Midőn ezt (t. i. a kinevezését) a kamarával ez uton is közölném és tudatnám, hogy a kereskedelemügyi minisztérium vezetését tényleg átvettem, egyszersmind fölkérem a kamarát, hogy engem és a rám váró fontos és közérdekű feladatok teljesítésére irányított törekvéseimben törvényes hatáskörében támogatni sziveskedjék. Legyen meggyőződve, hogy kerülete ipari és kereskedelmi érdekeit bennem gondos megfigyelőre és jóakaratu támogatóra fognak találni. Teljes bizalommal és nyíltsággal fordulhat hozzám bármikor a kamara a kerülete érdeklő ügyben s midőn egyfelől a magam részéről is számítok a kamara ügybuzgó támogatására, másfelől

saját hatáskörömben készséggel fogom a kamara rendelkezésére bocsátani azt a támogatást, mely hazai iparunk és kereskedelmünk megerősítése és fejlesztése érdekében szükséges és lehetséges. Kitérő, következetes és vállvetett erőfeszítéssel és munkával hiszem, hogy sikeresen fogjuk folytatni azt a munkát, melyet boldogult elődöm megkezdett. Budapest, 1892. július hó 23-án. Lukács Béla.“

Az anyakönyvek nyelve.

(Praktikus-e az anyakönyveket kizárólagosan az országos nyelven, tehát Magyarországon kizárólag magyarul vezetni?)

Ha a különféle nézpontokat megfigyeljük, azt kell felelnünk, hogy nem praktikus; mi több, célszerűtlen és hátrányos. Tekintve az anyakönyvek sokirányú hivatását, azok vezetése csak egy nyelven feltétlenül praktikus, és ez a latinnyelv. Ennek bebizonyítására vizsgáljuk az anyakönyvek vezetését általában.

Az anyakönyvek közokiratot, az anyakönyvi kivonatok közokmányt képeznek. Mint ilyent hozzáférhetővé kell tenni minden irányban; vagyis egy nemzetközi nyelven kell szerkeszteniük, melyet minden nemzet értelmisége megért vagy legalább értenie kellene, ha értelmiségi számba akar jönni, és ez a nemzetközi nyelv a latin. Ugy amint a diplomacia terén a nemzetközi nyelv a francia, ép úgy nemzetközi nyelv lehet az anyakönyvek vezetésénél a latin; annál is inkább, mivel egyházi férfiak által vezetettnek az anyakönyvek. Lássuk ennek célszerűségét konkrét példában. Franciaországba kérnek tőlünk anyakönyvi kivonatot. Ez nem ritka eset, tekintve a Franciaországban, kivált Párisban letelepedett magyarokat, kik francia honosságért folyamodnak vagy házasságra lépni akarnak. Ha az anyakönyvi kivonat csupán magyarul van kiállítva: hetek, hónapok telnek bele, míg a kivonat a hivatalos tolmácsolási retortákon átszűrődik. Mig ellenben ha latin nyelven van írva: az illetékes hivatalnak egyenesen kézbesíthető. Igy van ez a külfölddel általában. De nem kell messze külföldre mennünk. Itt van Magyarországnak kiegészítő része Horvátország; a legtöbb hivatal akár világi, akár egyházi, de kivált ez utóbbi el sem fogadja a tisztán magyar nyelvű kivonatot. Ha az illető lelkes a szelidebb zsánerből való, akkor kérésre visszaküldi, hogy latinul vagy németül állíttassék ki, a másik tábor hidegvérűen sutba dobja.

A „BÁCSKA“ tárcája.

A korbács.

*Rég a korbács uralkodott,
 Midőn vad és nyers volt a kor,
 Ki most korbácsot emleget,
 Golyózd ki azt mindannyiszor.*

*Szabadság híve nem lehet
 Az ily modern nemes lovag,
 Fehér golyót nem érdemel,
 Ki mostan ostort osztogat.*

*A korbácsnak két ága van,
 Egy ág a testet illeti,
 De másik ága kínosabb,
 A szellemet kacsajja ki.*

*Halálos ellenségek ők,
 Ne hidd lovagnak hát magad,
 Korbácsot a baromra se
 Használ korunkban a lovag.*

*Add a mesternek ostorod,
 Midőn a szentélyébe lép.
 Otromba göggel a hiú
 Kúfár vásári csöcselék.*

*Haragja hadt tisztítsa ki
 Tűzével a szent csarnokot,
 Lemosva a vérző sebet,
 Mit rajta a korbács hagyott.*

*Tamás bátya gunyhója szól!
 Hová lett aáz ostora?
 Gunyhó helyén egy új világ
 S annak humánus százada.*

Hiador.

AZ ÖRDÖG LÁTOGATÁSA.

Egy este megjelent nálam az ördög.
 — Nevem — ugymond — Mathe Ria, az alvilág ügynöke vagyok.
 Udvariasan meghajolt és mosolyogva fűrkészte arcomat.
 Az inaim egyszerre reszketni kezdtek; a hajam kefeszőrré meredt, az arcom pedig bizonyára olyan fehér volt, mint a fal.

Abban az időben olyan félnék voltam, hogy a városon kívül nem mertem sétálni a nyulaktól.
 Pedig az ördög nem volt olyan rémalak, mint a régi templomok falára festve látható: kifogástalan eleganciával volt öltözve, mint egy előkelő vigéchez illik is. Csupán az egyik cipője mutatta, hogy nem rendes emberi láb van benne, hanem valami lőcsre függesztett pata.

— Miben utazik? — kérdeztem végre nagy nehezen lélekzethez jutva.
 — Lelkekben uram, — felelt a pokol utazó.
 — Hogyan jutott eszébe az, hogy hozzám jöjjön?

— Tekintetességéd régen a jegyzékünkben van!
 — En? az ördögök lajstromában?
 — Igen kérem, mert ön hirlapíró és a hirlapírókat kivétel nélkül elviszi az ördög.
 — Ez egészen új dolog előttem.
 — Pedig természetes: önök több szolgálatot tesznek a pokolnak, mint mások és így egészen ott van a helyük: tiszteletjegy, külön kabin és a legnagyobb figyelem van ott berendezve önökre.
 — De hát miféle szolgálatokat emleget ön, — kérdeztem csodálkozva, — én a tisztességes sajtó munkása vagyok.
 — Annál is inkább. Hát nem önök csinálják-e a háborúkat, a mikor hangzatos cikkeikkel népeket boldítanak föl a nagy vágóhídra, melynek csatater a neve? — nem önök dicsőítik-e az öngyilkosokat, a kik százával hullanak naponként a pokol ölébe, csupán azért, hogy nevük egy napon szellemi gyászgarnirunggal kerüljön a lapok hasábjaira; nem önök fújják-e a gyanyu koronját az ártatlanság fehér arcára, hogy a közvélemény kimondja rá a szerencsét? — nem önök csinálják-e a politikát, amely a bölcsesség álarca alatt számféjjel boldogítja tönkre a nemzeteket? — nem önök adnak-e helyet a hamis bözretudósításoknak, amelyek által szárnyat kap a pénz és körmöt a nyomor; — nem önök kedveznek-e a hiúságnak; — nem önök dédelgetik-e az irigységet...

— Elég uram.
 Az ördög, mint aféle nagy szónok, nem engedte magát félbeszakítani.
 — Aki haszonért, anyagi jólétért tesz ilyesmit, annak mentsége van a másvilágon, de a hirlapíróknak nem ez a talajuk. Ők, mikor beszélgetnek a kalamárishoz, rendszeren egy jóra való köznapi pályát rugnak oldalba s egész jövőjüket fölvaltják apró hónapokra. Aztán elkezdi azt a mindennapi lázas velőfejtést, amelynek végén oly kimerülten kóválnak, mint az ősi legyek; amely után kellő erőgyűjtésre nem gondolnak; a családi élet csak alvófészkek nekik; nem ismerik a nyugalmat, a gyermekmosolyt, a házi sipkát, az almafa árnyékát,

Mi következik ebből? Az, hogy az anyakönyveknek kizárólagosan magyar nyelven való vezetése impraktikus; hogy vagy tisztán latinul vezetessenek az anyakönyvek, — vagy legalább a rovatok megjelölésére a magyar nyelv mellett ott szerepeljen a nemzetközi latinnyelv is.

Vizsgáljuk meg az anyakönyvek vezetését részletesen, s még inkább meg fogunk győződni arról, hogy mennyivel praktikusabb — par excellence Magyarországon — az anyakönyveket latinul és nem magyarul vezetni. A latinnyelv természeténél, alaki sajátosságánál fogva az anyakönyvek szövege kerekdedebb, érthetőbb, világosabban áttekinthető, míg a magyar szöveg nehézkes, sokszor nem világos. A példák állításomat igazolni fogják. Nézzük:

1. a keresztelési anyakönyvet. Már maguk a magyarított keresztnevek zavart okoznak nemcsak az idegen ajku olvasónak, hanem a született magyarnak is. Ilyenek p. o. a következő férfi nevek: Rezső-Rudolf helyett, Dezső-Dávid v. Desiderius helyett, Jenő-Eugen helyett, Győző-Viktor helyett, Farkas-Wolfgangus helyett etc. Vagy nőnevek: Piroška, Hajnalka, Aranka, Angyalka, Csöre v. Böske, Pannika etc. Az anyakönyvbe iráséék az eredeti, mindenki által megérthető név; ha aztán a közéletben a Aureliát Arankának hívják, ez senkire sem tartozik. A név után jó a rovat a nemű különbség jelzésére. A latin szöveg ezt finom rövidséggel, az egyetemes tudomány által használt *m.* és *f.* betűk segítségével végzi t. i. masculinum — femininum. A magyar szövegben a nem jelzése nehézkes, ingadozó; himenemű-nőnemű durvas kifejezés; figyermek-leány gyermek dagályos; azért ezt írják: fi, férfi, nő, — melyek, kivált a két utóbbi, a közhasználatban más fogamokat jeleznek, nem magát a nemet.

A nemű rovat után következik a törvényesség rovata. A latin szöveg ezt egyszerűen így jelzi „*l.*“ (legitimus) és „*il.*“ (illegitimus), a magyar szöveg a törvényes szót írhatja rövidítve „*törv.*“ -nek, de a „*törvénytelen*“ szót már a maga hosszúságában ki kell írnia.

2. Nézzük a házassági anyakönyvet. Példa: Szabó Pál, elhunyt István és Uhertsák Ilona fia. Ezen magyar szövegből ki értheti meg, hogy csak az apa halt-e meg vagy mindkét szülő? Míg ellenben a latin szöveg: Szabó Paulus f. (filius) dfti (defuncti) Stephani vagy dftor (defunctorum) ha mindketten meghaltak, — szabatosan jelzi a szülők állapotát... És a házassági akadályok, egyházasági felmentvényt eszközölő kánoniok kifejezhető-e oly csínynyal a magyarban, mint a latinban?

3. A halálzási anyakönyvből vett példák: Farkas Ágnes elh. Ferenc és Bauer Kata leánya. Itt ismét találkozunk a fenn megészrevételezett zavaros kitétel, a mely szerint nem tudhatjuk, hogy a szülőkből csak az egyik vagy mindkettő halt-e meg; a másik megjegyezni való még e szövegezésre az, hogy megtudhassuk, hogy ki az a Farkas Ágnes. Ugyanezt bizonyítja egy másik példa is: Juhász Gáspár, Kovács Mária férje (özvegye). Vagy: Szappanos Izsák, Erzsébet törvénytelen fia.

Mily könnyed formájú az idézett három példának latin szövege: Farkas Agnes f. (filia) dfti vagy dftor). Francissi etc Juhász Casparus m.

vagy v. (maritus u. viduus) Marie Kovács; — Szappanos Isacus f. il. Elisabethae.

A betegségek neveit meg pláne nem lehet magyarul beírni, mert vagy nincs magyar neve, vagy az orvos nem tudja, vagy nem dekorum magyarul írni. Hány orvos tudja magyar nevét eme betegségeknek: nona, influenza, morbus Bright, cholera nostras etc. Tehát e betegségek rovatából még sem lehet a latin nyelvet kiküszöbölni!

Összegezve az általános és részletes érveket, ismételve hangoztatjuk, hogy az anyakönyvek vezetésén legpraktikusabb nyelv a latin. A magyar államiság eszméjének sem prejudikál a latin nyelv; a latin nyelv gyérült ismerete sem akadály, mert a ki annyit sem ért latinul, mint a mennyi a kivonatához szükséges, az oly hivatalnoknak úgy sem fordul meg kivonat a kezében, legfőleg lemásolás céljából.

Nemo.

Helyi és megyei hírek.

Katonai látogatások. Kedden reggel érkezett városunkba Lobkovitz Rezső herceg, a 4 ik hadtest parancsnoka, hogy a helyben állomásozó cs. és kir. zászlóaljat megsejmelje. A herceg csak pár nappal előbb Ujvidéket jött, onnan Szabadkára utazott, Szabadkáról jött Zomborba s innen kedden este ismét visszautazott Szabadkára, a honnan másnap Budapestre ment. Kiséretében utazott hivatali segédtszje Steinitzer ezredes, vezérkari tiszt és személyi segédtszje gróf Vay tüzérfőhadnagy, szintén vezérkari tiszt. — Szerdán és csütörtökön, tegnap, ugyancsak a zászlóalj megsejmelése végett itt időzött báró Pfeiffer tábornok hadosztályparancsnok. — Honvédszászlóaljunknak is volt magasabb látogatója e napokon; szigetszentmiklósi Bakonyi Károly ezredes, a 45 ik honvéddandár parancsnoka vizsgálta meg a zászlóaljat.

Személyi hír. A megye alispánja tegnap, csütörtökön, Zentára utazott, hogy az ott f. hó 12-én megejtett községi képviselő választások alkalmából az igazoló választmányon elnököljön.

Athelyezés. Rapp Fülöp, a hódásági járásbíró-ság telekkönyvi hatóságához beosztott telekkönyvi betétszerkesztő, áthelyeztetett hasonló minőségben a zombori kir. törvénytörvényekhez.

Helyettesítés. Buday Pál dr., főispáni titkár, kiküldetett a kulai szolgabírószághoz ideiglenes minőségben a Soós Gábor ottani szolgabíró betegsége tartamára.

Elismerés. A vármegye alispánja Balogh Károly György zentai ügyvédnek elismerését fejezte ki az „Eugen Savoya hercege“ című életrajz megírásáért.

Ref. isteni tisztelet. A hely. református híveknek tudomásul adatik, hogy folyó évi július 31-én, vagyis vasárnap, délelőtt 10 órakor az ág. ev. imaházban (Ulrich Vince építómester házában) urvacsoarával egybekötte isteni tisztelet fog tartatni; ez után pedig gyűlés, melyre a tisztelt hívek ezennel meghívattak. Szendy Lajos ref. lelkész. Inotay János id. gondnok.

Egy jegyző jubileuma. Zsigmond Gyula pirosi községi jegyző 25 éve viseli már hivatalát. Tisztelői és jóbarátai már a múlt év folyamán nagyszabású ünnepséggel akarták megülni Zsigmond Gyula 25 éves községjegyzői működését, de mert utóbbi beteg volt akkora, kénytelenek voltak fölhagyni a tervvel. Most hogy szembetegsége teljesen elmúlt — amit halljuk — mégis készült némi tüntetés a derék jegyző mellett. Fehér borbó kötött emlékalbumot készítették díszes kiállításban, mely a dedikáció szövegét, továbbá az újvidéki járás szolgabíróségének, jegyzői karának, Piros község elöljáróinak és képviselőinek, valamint a tisztelők és jó barátok névalírását foglalja magában. Ezt az emlékalbumot legközelebb ünnepélyes módon fogják a meg-tiszteltnek átadni.

A megyei főorvos kiküldetése. Dr. Rátai József megyei főorvost kiküldötte az alispán, a megyébe a kolera elleni óvintézkedések megtétele végett. A hol

azok nem fogatosítottak, a vagy nem a kellő mérvben eszközöltetnek, ott a főorvos rögtön intézkedik s mindenütt megteszi a szükséges rendelkezéseket. A tapasztalatról s az esetleges intézkedésekről természetesen a körűt befejeztével jelentést tesz az alispánnak.

Az állatorvosok ismétlé tanfolyama. A szeptemberi állatorvisi ismétlé tanfolyamra eddig két községi állatorvos jelentkezett: Fülöp Illés kis-hegyesi és Pitz Albert adai közs. állatorvosok.

Előjegyzték a Haynau-féle alapítvány segély-díjára Bányai György feketehegyi polgárt, a ki a 48 iki háborus napokban a bázárért küzdött.

Vármegyénk monografiai bizottsága július hó 25 én d. u. 4 órakor Schmausz Endre alispán elnökele alatt ülést tartott, melynek tárgyát a monografiában részt venni óhajtó írók ajánlatainak megvígálgása és a mű egyes részeinek a jelentkezett írók között való repartíciója képezte.

Kézfogó. Dr. Kemény Andor, a törvénytörvény területén folyó telekkönyvi betétszerkesztési munkálataihoz beosztott kir. albiró, e hó 24-én tartotta kézfogóját Miskolcon Kovács Lajos ottani ügyvéd, kamarai elnök s a miskolci függetlenségi párt elnökének leányával, Róza kisasszonnyal.

Egy jótékonycélú mulatság. A bezdani tanuló ifjuság jótékonycélú szavatali estélyt tartott szombaton, melynek pénzületi oldaláról a következőkben számol el a rendezőség: Felülfizetni szivesek voltak: Bosnyák János 1 frt 20 krt; Molnár Ferenc, Morvay Imre 1—1 frtot; Smidek Vilmos 60 krt, Tillinger Miklós, N. N., Meszner István, Loschitz Dániel, Ligeti János, Jeszenszki István, Reich Jenő, N. N., Klein József és ismét N. N. 40 krt, Fischer Zsigmond 30 krt, Burkovits Lajos, Kamocsay Mária, Vaisz Fanni, Holpert Simon 20 krt. A jövedelem 102 frt 35 kr. volt, ebből a kiadásokat levonva maradt 50 frt, mely összeget szegény tanuló felsegélyezése céljából Molnár Ferenc urnak, a helybeli népiskola igazgatójának adta át a rendező ifjuság.

Meghívó. A Bács-Bodrogh vármegyei Gazdasági Egyesület folyó évi augusztus hó 1 én d. u. 4 órakor a vármegyeház kistermében ülést tart, melyre az igaz. választmány tagjai és szakosztályok elnökeit tisztelettel meghívom. Kelt Zomborban, 1892. évi július hó 28 án. Schmausz Endre, elnök. Tárgyak: 1. Jelentés a Szent-Tamásán tartott lódíjazás és lóversenyéről. 2. Jelentés a méhész-egylet beolvadása iránt. 3. A zombori takarékpénztár átirata % leszállítás iránt. 4. Jelentés az újabb alakított községi csikókertről. 5. A nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. minisztérium adománya az állattenyésztési alapba. 6. A földmívelésügyi minisztérium két rendbeli leirata az amerikai szőlővesszők iránt. 7. A földmívelésügyi m. kir. minisztérium leirata az ingyen kiosztandó baromfiak iránt. 8. Pénztári jelentés. 9. Előterjesztés a Zomborban tartandó lóverseny iránt. 10. Előterjesztés a Zomborban tartandó baromfi-kiállítás iránt. 11. Tagsági ügyek. 12. Folyó ügyek. 13. Indítványok.

Annabál Palicsón. Az idei palicsi Annabál egyike volt az ott tartott legfényesebb mulatságoknak. A Piros Józsi híres cigányai mellett járta a sok szép lány a táncokat, mint ahogy a sikerült mulatságoknál szokás — szint a reggeli órákig. Ugy a férfi-mint a nőközönség igen szép számban volt képviselve. Ott voltak a többek között: Antunovits Józsefné, Váli Béláné, Dani Vilmosné, Mária Sándorné, Szigethy Józsefné, Manólovits Emilné, Ruttkay Vilma és Jozefin, Parniczky Ella, Leovits Jenni, Vojnits Ilonka, Etel és Boriska, Roósz Margit, Szabados Aranka, Manólovits Vera, Póli és Bella, Schmirer Mariska, Návay Róza, Mária Sándorné Etelka.

Uj óvónó. Kuzmics Anna kisasszony, ki magát a helybeli Miasszonyunkról nevezett tiszteletdönének vezetése alatt álló óvodában két éven át az óvónői teendőben gyakorolta, a kalocsai érseki kisdudóvóképezdénél jó sikerrel letette a kisdudóvónői képességi vizsgát. A fentnevezett óvónó Kuzmics Lajos helybeli nyugalmazott néptanítónk leánya s beszéli a bunyevác, szerb és német nyelvet is.

Eljegyzés. Cservenkán a napokban tartotta eljegyzését dr. Sauer Károly Krumetz Tinka kisasszonnyal.

Színészet. A következő színi évadra Veszprény Jenő társulata a nyitrai színházat nyerte el.

a nyugdíjat, a jó egészséget és a vasárnapi misét, de ismerik a szellemi megregerést, a lovagias mezben járó gyűlölködést, az epét, mely őt, a boldogtalanságot, amely egy párnán alszik velük.

— Mit kíván tőlem, — szóltam türelmetlen mozdulattal.

— Biztosítéket az iránt, hogy ön haláláig ezen a pályán fog maradni.

— Ehez nincs önnek joga.

— Nem is mondom azt, csupán ajánlatot teszek, mint egy szolid cég ügynökéhez illik, ön megköti velem a szerződést, én pedig teljesítem egy kívánságát.

— Köszönöm, — feleltem a szerződés szótól megdöbbenve: — de kérek huszonégyórát gondolkodási időt.

— Amikor tűzbe veti a névjegyet, megjelenek, szől s azzal meghajtotta magát és a szokásos kénköszagu lángsustorgás között eltűnt.

Ugy éreztem magamat, mintha rémálomból ocsúdtam volna föl. Azonban egy tekintet az ördög fekete vizitkártyájára, amelyen hajszálvékony lángirással ragyogtak a betűk, elég volt ahhoz, hogy a valóságban ne kételkedjem tovább.

— Nem adom el magamat! szóltam neki keményedve, — inkább eltagadom azt is, hogy valaha ábécét tanultam.

Egész éjjel céltalanul bolyongtam az utcákon, mint az ilyen bolyongás egy regényes ördögi látogatáshoz illik is. Azt hittem, hogy gondolkozom a történet fölött, de nem gondolkodtam: a félelem és aggodalom vasvesszői alatt futott a szívem és a gyötrelmek éjét virasztottam át.

Végre hajnal felé a szerkesztőségünk kapujához értem. Be akartam ott csengetni, de annyira el voltam bágyadva, hogy nem bírtam fölemelni a kezemet. Neki-támaszkodtam ott a kapunak és állva aludtam, mint egy kőszobor.

Valamelyik nyomdászgyerek ébresztett föl.

Már akkor világos reggel volt. A szerkesztőségi

tagok együtt ültek a kiadóhivatalban, hogy megbeszéljék a napi teendőket.

— Szerkesztő ur, — szóltam, — engedje meg, hogy a mai napon kilépjek a szerkesztőségéből: elhagyom az újságírói pályát örökre.

Csodálkozva tekintettek rám mindnyájan.

Láttam, hogy magyarázatot várnak.

— Megmondom őszintén az okát: az este megjelent nálam az ördög és alkudni kezdett a lelkemre. Bebizonyította, hogy előbb utóbb ugvis elvisz.

Nem folytathattam. Mindnyájau kacagtak.

— Menjén haza, — szólt végre jóakarattal a szerkesztő — aludja ki a mámorát.

Föltámaszkodtam a lépcsőkön a szerkesztőségbe, hogy búcsút vegyek attól az egyszerű szobától, ahol napról napra kiirtam a lelkemet.

Az asztalomon ott heverték még a felbontott újságok, az összegyűrt sürgönyök, levelek, tudósítások és egy megkezdett regény.

Leültem még egyszer az asztalhoz és két kezembe fektettem égő halantékomat.

Ugy tetszett, mintha élet szállott volna ezekbe a tárgyakba: a szanaszét heverő újságok susogni kezdtek, a sürgönyök izgatottan hajoltak össze, az olló csatogott s a kalamárisban álló toll szárnyakat öltve szállott ki egy papiroshoz és repülni kezdett vékony sorokat hagyva maga után.

A komoly „Nemzet“ fölemelkedett egész nagyságában és rosszalón csóválta a fejét. A „Pesti Napló“ melléje surrant és Apponyi árnya emelkedett ki belőle, egy csomó vezércikket forgatva elem; a „Budapesti Hírlap“ on, az én kedves Efendim halovány arca lengett át, majd a „Pesti Hírlap“ futott elő a halom alól, lapjai gyorsan szétomlottak előttem: egymásután forogtak elő a hasábok, amelyek minden szavát szerettem naponként megismerni, kinek a tollából csordult ki. Jöttek aztán a különféle képes lapok, tudományos folyóiratok, kedves ismerősöként rosszalni távozásomat, végre előállott

az én lapom, ez a mindennap újra születő édes gyermekünk, akiben mindnyájunk lelkéből, egyéniségéből van valami több vissza nem vehető rész: eleven, szabályos soraiból az eszmék tiszta szemei mosolyogtak rám, komolyságában is láttam valami vidámságot, vidámságában is valami komolyságot, s az egészen valami kedves ünnepélyességet, mert a mi lapunk mindig glaucektyűben szokott megjelenni.

Komoly rosszalással csördültek elem a cicero sorok; ballépést fejtegetett a garmond; kigunyolt a szatirikus bourgoise.

A tárcából elő lengtek a különféle tarkabarka urak, grófok, hercegek, szerelmes kisasszonyok, csapodár menyasszonyok és más ismerős alakok. Összekeveredtek a hirrovat alakjaival és búcsút intettek felém a zsebkendőikkel, miközben nem egy meg is törülte a szemét és kértek, hogy ne lépjek ki a kaszinójukból.

Majd az én kedves egyszerű szülöttem jöttek elő: a kritikától egy kissé megtépzottan ugyan, de azért bizalommal a jövő iránt.

Ezek is rimádkodtak, hogy ne hagyjam el őket: a testet öltött gondolatok fényes legiója rajzott körül: a szárnys toll kezembe simulva biztatott, s a szellem ragyogó tüzpompás világának közepén éreztem újra magamat.

Föl akartam emelkedni, hogy lerázzam magamról a bűvöletet, azonban ijedten vettem észre, hogy nem bírok.

— Bocsássatok, bocsássatok! esengtem a körülöttem nyugsgó alakokhoz, mire egy mély, komoly hang emelkedett föl a szoba mélyéből:

— Nem azok kötnék le téged jó ember; hanem az, hogy hozzá vagy nőve az íróasztalhoz!

— Az nem lehet, — feleltem kétségbeeséssel és minden erőmet összeszedtem, hogy eltépjem az életemet az íróasztaltól.

De nem lehetett; minden kísérlet, a melyet a távollodásra tettem, kimondhatatlan kínokat okozott; éreztem,

Melléklet a „Bácska“ 59-ik számához.

A Bács-Almásan vakációzó ifjúság f. hó 19-én társas vacsorával egybekötött táncmulatságot rendezett, melynek sikerével úgy a rendezők, mint a vendégek meglehetnek elégedve. Az olvasókör tágas nagyertermében vagy 200-an mulattak világos reggelig a Szabadkáról kihozott banda kedvterítő s talp alá való női mellett. A vacsora alatt Arnold Antal mint a kör elnöke a vendégeket, Rehák Nándor pedig a casinó érdemes elnökét élte. — Jelen volt asszonyok: Arnold Antalné, Rehák Nándorné, Wernerné, Babér Lajosné, Csaplárosné (Tatabáza), Pozsgayné, Scherk Gyuláné, Scherk Nándorné, Földiné, Juhászé, (Kuczura), Kotonáné, Kerschné, (Nagyvárad), Koronainé, Molnárné, Neumayerné, Polhammer Károlyné, Raichfeld Adolfné, Lomner Józsefné. Leányok: Deák Mariska (Tatabáza), Scherk Nelli és Szidike, Werner Lujza és Mariska, Piukovich Mariska, Csapláros Irma (Tatabáza), Arnold Aranka, Sarika és Janka, Latinovits Tereke (Borsod), Rehák Margit és Ilonka, Polhammer Hermina, Kancsár Ilona (Tatabáza), Földi Teresi, Babér Böske, Raichfeld Anna és Leona, Sterk Laura és Irma, Reichstein Leona, Roth Sophia. Saal nővérek.

A vasuti bakter szerencséseje. Egy különös polyamodványt küldött le a belügyminisztérium kézbesítés végett a megyéhez. A „Nagyméltóságú felelős szerb kormányhoz“ intézte azt sajátkezűleg Hegedüs Mihály, Kelebia melletti vasuti pályáőr. Elmondja abban, hogy egy 100 ftos szerb sorsjegyet vett odafönn a fővárosban egy privát bankháznál. Aztán megesezt taval, hogy ő „najságilag látta kisorsolva ezen jegyszámokat sorozat 3765 szám 47-ik.“ Ergo kétségtelen, hogy hauptrefert csinált. Már most többször irt az ő bankházához ez ügyben, de biz azok még csak nem is választottak. Így aztán kénytelen a szerb kormányhoz folyamodni, elmondva annak rendje és módja szerint illendően, „hogy kérem én szegény alolított alázatosan A Nagyméltóságú felelős szerb kormányt méltóztatna ezen fent nevezet értékpapírú értesíteni.“ Meg is fordult a kérvény Belgrádban, onnan át jött a magyar belügyminisztériumhoz, a belügyminisztériumtól meg lejött a megyéhez és innen megy valamely uton Hegedüs Mihályhoz, a kinek azt izeni a „felelős“ (de nem a szerb, hanem magyar) miniszter, hogy keresse a jussát annak rendin a bankháznál vagy annak közbenjárásával. Így hát a szerencsés bakter egy év után is ott van, a hol az a bizonyos mádi zsidó, a ki a hegyet kerülte meg s visszaért a honnan kiindult, Madra.

A palicsi versenyek. Vasárnap ismét torna-versenyeket rendeztek Palicsban, még pedig az idei országos jellegű versenyeket. Csakhogy, a mit az előző évi ilyen versenyeknél tapasztaltunk, azt tapasztalhattuk még nagyobb mérvben a mostaninál: azt, hogy nem igen akart az országosnak hirdett és rendezett verseny csakugyan országossá lenni. Pedig megérdemelné Palics is, a szabadkai két tornaegylet is, de meg az aszfaltrozott versenypálya is. Hogy pedig országossá nem lett, annak első sorban a sportemberek távolmaradása, másodsorban pedig az érdeklődő közönség hiánya az oka. De hát hol lehet manap már valóságos országos torna versenyeket rendezni? A lövészeken kívül minden egyéb sportért csak papiroson országos a lelkesedés, valójában pedig nagyon kevés az, a ki a sportot műveli. A versenyek a következőképp folytak: I. Bajnoki célverseny; első Templ Rezső lett, az athléta klub fiatal tagja, a 15 km. t 1 óra és 20 perc alatt tette meg s így bajnokjelölt lett. II. Nemzetközi vasparipa verseny; táv. 15 km. első Müller D. második Haris György. Délután a zárt aszfalt-versenypályán. I. Bajnoki vasparipa verseny; táv. 10.000 méter, első lett Dáni Nándor bajnokjelölt 25 perc és 12 mp. alatt. A kitzított idő pedig a tizezer méterre 1 óra és 5 perc volt, csakhogy persze ez még a régi, nem aszfalt pályára volt kitzítva. — Második Müller D. 2. Növendékek sikeresenye; győztes Huber Egon. 3. Vasparipa-verseny. Táv. 1000 méter. Első Dáni N. 4 p. 18 mp. 4. Kardvívás. Második küzdelem a bajnok címért. Vezető: Kükemeczev. A bajnokjelölt Szathmárynak két jó vivó állott ki. Dr. Draskóczy Pál és Nigrinyi Zoltán. Szathmári mindkét ellenfelének kiadta a 6 voltot, míg ő kettőt kapott s így másodsor-

is megvédte bajnokjelöltségét. 5. Viadori ugró-versenyek. A védő Réthy Pál nem jelent meg, ki bizonyára győzött volna. Első Kulics István ugrott 5 m. 20 cm. távot 1 m. 75 magasat és 2.55 m. ruddal. 6. Korlát és nyújtó viadori tornászás. Müller D. három versenyzővel szemben győzött, közel 900 erótpontot hozva össze. Második Bozsó. Müller, mivel harmadik küzdelem volt, viador lett. 7. Vendégek versenye. 5000 méter. Velocipédverseny, győzött Dáni N.

O-Becse község elhatározta, hogy régi helyéről áthelyezi a róm. kath. kápolnát.

Lóvasut faszállításra. A hódásági erdőtársaság a gombos-hódásági-rác-militicsi műnt mentén ideiglenes lóvasutat szándékozik építeni. Ez ügyben már kérte is illetékes uton az engedélyt.

Halálos szurás. Várda Mihály és ifj. Wiegert János mészároslegények Prigl.-Szt.-Ivánon rendes beszélgetés közben összeszólkoztak. Tettlegességre került a dolog, miközben Várda Mihály kést vett elő és úgy beledöfte azt ellenfelébe, hogy az rögtön holtan rogyott össze. Az áldozatot fölbontolták és eltemették, a hőst meg kiballgatták és elcsukták.

Az unalom haszna. A múlt napok egyik estéjén unatkozott Majland Gyula újvidéki korcsmáros. Unalmában a zsebében levő aprópénzlet babilgatótt, majd elő-előszedegetve egy-egy darabot, szépen kifényesítette azokat s ismét visszarakta. Másnap délben két belgrádi vendég ebédelt a korcsmájában s a mikor fizetésre kerül a dolog, hát a jó korcsmáros bálmulva veszi észre, hogy szépen kifényesített pénzdarabokul fizetnek. Csakhamar rájött a dolog nyitjára. A két jómadár valamelyike titokban beosont a korcsmáros hálszobájába s ott alkalmas más egyéb nem akadván kezébe, az ott heverő nadrág zsebet ürítette ki hamarjában. Ennek a tartalma között voltak a fényes aprópénzdarabok is. Rendőrt küldött a korcsmáros, de a jó vendégek neszt evén ennek, iparkodtak eltűnni. Az egyiket, Nesits Szvetozart, sikerült mindazonáltal elfogni, a kiről különben kiderült, hogy egyébként is veszedelmes betörő.

Esküvő. Simon József, a hasonló nevű ó-keéri fakeskedő fia, f. hó 24-én vezette oltárhoz Németh Irma kisasszonyt, a parabutyi postamesternőt.

A csantavéri pusztá. A csantavéri pusztának az egész Bácskában nagy port vert és élénk érdeklődést keltett ügyében e hó 27-én érkezett le a kérvényezők Toldi Antal és Vigh Pál ügye és pedig kérvényük végleges elutasításával. Néhány évvel ezelőtt két csantavéri ember Toldi Antal és Vigh Krisztina Pál, minthogy a Szabadka város birtokában levő Csantavér községi hatáiban fekvő uradalmi földön Csantavér községbeli jobbágyok szolgálatokat teljesítettek, — arra a gondolatra jöttek, hogy a csantavérik a főnebb említett birtokhoz tulajdonjoggal bírnak s így annak tulajdonbeli megváltásához joguk van. Dacára annak, hogy Császár Péter topolyai főszolgabíró két ízben is szolgált fölvilágosítással, őknemcsak a belügyminisztériumhoz, hanem a pénzügyminisztériumhoz is nyújtottak be folyamodványt, a melyben, minthogy az említett 6000 láné föld Csantavér község birtokát képezte és a tulajdonjog is őt illeti meg és minthogy a telekkönyvi szerkesztések alkalmával a tulajdonjog Szabadka szab. kir. város nevére kebelezetett volt be, a vizsgálat megindítását kérték. A jelzett ingatlan pedig az urbéri ügy rendezésekor a legelőfelosztás folytán jutott Szabadkának, mint a urasági jogok tulajdonosának. Sőt mi több, a két vállalkozó szellem a néptől beszédett pézen Pestre is fölrándult és állítólag öfelségehez is ellátogatott kérvényével. Toldi Antal és társainak a Csantavér község határában fekvő és Szabadka szab. kir. város tulajdonát képező ingatlanok tárgyában a nagyméltóságú miniszterhez közvetlenül benyújtott kérvényét azzal rendelte a folyamodonak kézbesíttetni, miszerint a jelzett ingatlanok tulajdonjogi kérdésének tisztázása iránti kérelmük tárgyalása, — melynek előterjesztésére egyébiránt maga a község lenne illetékes, tényleges birtoklással megerősített telekkönyvi állapottal szemben a törvény rendes útjára tartozik.

Az ó-becsei családi dráma ügyében, melyről valamennyi fővárosi lap megemlékezett, úgy látszik

a fenyítő bírósági nyomozás még mindig tart, mert Szedressy vizsgálóbíró a lefolyt héten Jovánovits György szállására rándulva, az itt talált cselédséget hallgatta ki, a hivatalos helyiségben pedig számos oly tanut, a kik a szerencsétlen Vojnovits Judithoz közelebbi viszonyban állottak. Az előnyomozás produkált-e a vizsgálatra elég adatot, nem tudni; a hivatalos eljárás nagy titokzatoság mellett vezetetik.

Eltűnt 6 frt. Özv. Titkovitsné helybeli öreg asszonynak eltűnt a napokban 6 frtja. Panaszra ment a rendőrséghez, a hol aztán megkerítették az összegecskét. Elővették ugyanis Andelko Lidit, az özvegy asszony rovvott előéletű tisztogatónőjét, a ki beismerte csakhamar a lopást s a kinek a szeretője már éppen hozzá akart látni a pénz elmulatásához. Most persze együtt mulat majd a két jómadár az igazságszolgáltatás eléggé látogatott vendéglőjében.

Temetőből szántóföld. Ezen a címen olvasuk egyik fővárosi lapban, hogy azt a helyet, a hová a halottakat temetik az ó-becseiek, Fonyó Pál pápai titkos káplán, ó-becsei róm. kath. plébános négyezögölenként bérbeadta és most kukorica, krumpli és más zöldség nő a sirokon. A bérlők fölszántották a sirokat, összetörték a keresztekét és sokan, akik fel akarják keresni szeretteik sírját, nem találják már azokat. — Az illető lap hozzá teszi, hogy mit szól majd ehhez a Fonyó plébános fölöttes hatósága s a minisztérium, mi meg kérjük mindenekelőtt, hogy igaz-e az egész, avagy nem valami nagyon is régi temetőről van e szó?

Erdősítés. A kincstár Bogojeva község területén 1400 holdnyi terület beerdősítését tervezi. Most teszik meg a szükséges előintézkedéseket.

A joggyakornoki fizetés. A bíróságoknál tudvalevőleg vannak 300 frtos és 500 frtos fizetéses joggyakornoki állások. Természetes, hogy csak az előbbre történik a kinevezés s az utóbbi fizetés csak „megadható“. Így aztán az a fiatal ember, a ki érettségét tett, jogot végzett, sőt legalább egy szigorlatot is kiállott, kezdi azon a (nyugdíjilletményi levonással terhelt) 30 frton a pályáját, a melyiken egy 4 osztályt végzett diámnista s míg ez utóbbi hamarosan 600 frt fizetéses irnok lehet, amaz csak hosszú gyakorolkodás után éri utól ennek a fizetését. Ezen a bajon most azzal segítenek, hogy kezdik megadni azt a megadható 500 frtos fizetést a gyakornoknak. Legújában megkapta ezt Molnár Gyula, a törvénytudományokhoz beosztott joggyakornok is.

Lopot lovak. Martonos község határa alatt ípotott lovakat vett el Csurak Ferenc és Kaszalai Kornél vándorcsigányoktól a csendőrségi őrzőjét. A lovak leírása ez: 12 éves erőteljes kanca, B. jeggyel, 10 éves szürke paripa, jegytelen, combján nyílt seb, 13 éves sötétpej paripa, VI. jeggyel. A lovak Kanizsán vannak a község-házánál.

Fegyvergyakorlat és ellenőrzési szemle. A honvédelmi miniszter tudatta a várossal, hogy a hadügyminiszterrel egyetértőleg azon tartalékos katonákat, akiket bizonyos években a védőörvény 38. §. 5. c) és e) pontja értelmében fölmentenek a fegyvergyakorlattól, abban az évben az ellenőrzési szemlére való megjelenésre sem kötelezi. Együttal fölhívta a várost, hogy ezt minél szélesebb körben hirdesse ki.

Idegenek névsora a „Vadászkürt“ szállóban július 22-től 28-ig: Herceg Lobkovitz hadtestparancsnok, Budapest. Pfeiffer tábornok, Budapest. Gróf Vay főhadnagy, Budapest. Teubner János kereskedő, Újvidék. Sartz Mórítz kereskedő, Vinkovce. Gut József utazó, Prága. Lobek Zsigmond utazó, Bécs. Schön Antal utazó, Budapest. Szegő Jenő hivatalnok, Szeged. Philippoff N. hivatalnok, Szófia. Beck Antal utazó, Tübing. Pollak Ferenc kereskedő, Budapest. Kelő Mór kir. mérnök, N.-Beeskerek. N. Vaal Emil földbirtokos, Kula. Ekstein Berthold utazó, Bécs. Buday Dezső hivatalnok, Zenta.

Városi ügyek.

Övintézkedések a cholera ellen.

A polgármester ideiglenes helyettese a következő hirdetményt teszi közre: Az Orosz birodalom egyes részeiben az ázsiai cholera hevesebb mérvben felépív, noha a veszély eme járványlepte vidékek távolsága miatt, ma még hazánk területét közelről sem fenyegeti, mindazonáltal a betegség behurcolás veszélyének lehető meggátlása óvatossági és elővigyázati szempontból a következőkre nézve figyelmeztetik a városi lakosságot: Mindazon utasok, akik egyenest Oroszország keleti, vagy északkeleti részéből érkeznek, s itt akár szállodák, korcsmák, iparosok szállóhelyein, avagy magán házakban is megszállóhelyet nyernek, felettük a rendelőleg megállapított 5 napi orvosi felügyelet gyakorolhatása végett a tisztí főorvos urnak haladéknélkül bejelentendők. A cholera betegülések, különösen az első cholera-esetek bejelentése, az övintézkedések főkövetelménye lévén, felhívattak a gyakorló orvos urak, családőrök, vendéglősök, és egyáltalán az egész városi lakosság, miszerint nemcsak az esetleg előfordulható cholera-eseteket, hanem az arra nézve csupán gyanus megbetegülési eseteket is, a hatósági főorvosnak a további intézkedések megtétele végett szintén haladéktalanul jelentsék be. A köztisztaság a cholera terjedésének leghatalmasabb ellenszere lévén, pénzbírság terhe mellett figyelmeztetik a városi közönséget, különösen pedig a vendéglősök, korcsmárosok, s minden egyes nyilvános jelleggel bíró helyek és üzletek tulajdonosai, miszerint az udvarokból a szemétdöngörök és árnyékszék kiürítése, büzhődő tócsák eltávolítása, nemkülönbén ugyanazoknak a szükséghez képest carbolsav avagy vasgáliccal leendő fertőtlenítése iránt haladéktalanul annyival is inkább intézkedjenek, mert mulasztás esetén, ugyanaz kárak és veszélyükre hatóságilag fog eszközöltetni. A megkívántató

hogy darabonkint szakad ki a velóm és a szívem, ha távozom.

A szenvedésektől kimerülve borultam rá az iróasztalomra és a fejemet két karomra fektetve, mély álomba merültem.

Lámpavilágos est volt, midőn fölébredtem. Körülöttem a szerkesztőség tagjai ültek mélyen a papirostra hajolva; homlokuk redőiből fénysugarak szállottak a papirostra; szemekiblen eszmék lobogtak, halvány arcukon a munkaláz rózsái gyulladtak föl, a szerkesztőségben az acél-tollak szilaj zenéje hallatszott.

Egész halmazban álltak már a szerkesztő előtt a holnap szenzációs olvasmányai, de a szellem napszámossai még egyre ontották a csillogó gyöngyöket, amik egymást temetik mindennap, a föltámadás reménye nélkül.

A láz megkapott újra, agyam kigyulladt tőle, vérem munkára pezsdült.

Egy perc múlva már kezemben volt az ördög névjegye: A tűzbe dobtam.

Vio'aszínű lángokban, dühbörögve égett a vizitkártya s ugyanazon pillanatban kiszállott a lángok közül az én sötétruhába öltözött ördögöm.

— Mit kíván tehát, — szolt mosolyogva — pénzt ugy-e?

— Nem pénzt, nem, — feleltem — annyi pénzt nekem az ördög sem tud teremteni, hogy hétszerannyi adósságom ne legyen belőle; a pénz nem nekem való.

— Tehát nagy nevet, dicsőséget?

— Nem: a nagy névnek nagy a terhe, a dicsőség faja az irigység kigyóival van tele.

— Akkor hát nem tudom eltalálni önnek a gusztusát.

Csak egy pillanatig hadd gondolkozzam, hogy mi lehet a legokosabb jó az emberi életben.

Az ördög egy szivart vett a szájába és a tüzes végét befelé fordítva szivta.

— Nekem az a legnagyobb bajom, — szoltam a pokol küldöttéhez, hogy túlságosan érzékeny vagyok.

Minden mélyen hat rám és e miatt sokat szenvedek. Azt hiszem, hogy ha ez a nagy érzékenység nem volna bennem, mindig jól érezném magamat. Csak azt nem tudom bizonyosan, hogy mivel érez az ember, mert némelyik tudós azt állítja, hogy a szívvel, másik azt, hogy az agyvelővel.

— Egyiknek sincs igaza, — felelt az ördög, — az ember sem a szívével, sem az agyvelőjével nem érez tisztán, hanem ennek a kettőnek összeműködése által.

— Hihetek önnek?

— Kérem, — felelt önézetesen, — az ördögök a legkitűnőbb természetűek.

— E szerint az a kívánságom, hogy azt a fétet, a mely a szívet az agygyal összeköti, vágja ketté.

— Szívesen, felelt az ördög.

Szétvonta mellemen az inget és a szívemre lehelte. Éreztem, mint hűltek el bennem az érzelmek, s végül a szívem megfagyott.

A szerződést vérről irtuk alá és kicseréltük a példányokat. Volt bennem annyi birlapírói élelmesség, hogy az én példányom helyett, egy kifizetetlen váltómat dugtam a kezébe.

Azóta nyugodt vagyok és érzéstelen.

Arcom olyan, mintha fából volna faragva; szemeim hideg tüvegzemek; kezem szilárd; lábam nem remeg, homlokomon sem felhő, sem napfény; agyamban az előbbi viharok helyett, fehér téli nyugalom.

Végig tudom nézni minden megindulás nélkül az élveboncolást; siket vagyok a gyermekirásra; sósvíznek látom a szenvedők könnyeit; privát állapotnak a mások szerencsétlenségét; mohamedán fatalizmussal a magamét; nem izgat haragra az igazságtalanság; nem hevit örömré többé soha semmi; s ha talán belenéznek egykor az ördög látósevébe, amelynek fenekén a halál sötét képét lehet látni, azt hiszem, akkor sem fogom elveszíteni a fejemet, mikor az alvilágba robob velem az ördög.

Gárdonyi Géza.

fertőtlenítő anyag a szegényebb sorsú lakosoknak ingyen, a fizetőképesekeknek pedig mérsékelt ár mellett a városháza udvarán, az illető megbízott által, naponta ki fog szolgáltatni. Azon körülményből kifolyólag, hogy a város belterületén a sertés hizlalás nagyobb mérvben üzemel, melynek büze a ragály tova terjedését előmozdíthatná, a város belterületén létező s üzleti célokra esetleg felállított hizlaldák folyó évi augusztus hó 8-ig kiüritendők. Az életmód és övszabályok megtartása tekintetéből pedig a következőkre nézve figyelmeztetik a városi lakosságot: Szigorú mértékletesség követendő ételben, italban, munkában és élvezetben, kerülendő az éretlen gyümölcs és romlott halak élvezete, kerülendő a részegeskedés, testi és szellemi munkában való megerőltetés, éjszakai és nemi kicsapongás. Az étkezésre nézve maradjon mindenki szokott tápszerei mellett, ha t. i. azok eléggé táplálók, s könnyen emészthetők. A vacsorát, mely bőséges ne legyen, néhány órával kell a lefekvés előtt elkölteni. A hasmenésre hajlandók iganak makkkávét, csokoládét, ha borivók, jó minőségű vörösbort és tartózkodni kell mindazon étkektől, melyek hasmenést szoktak előidézni. Italul legcélszerűbb a tiszta friss víz, avagy a jó minőségű bor, valamint friss ásványvíz (borvíz, savanyúvíz). Rózsás bor vagy tökéletesen forrott sör ártalmas. Igen káros lehet az egészségre nézve továbbá az olyan víz, mely szemét hulladék, ganéjlé, árnyszékék közelében van s azoknak kiszivárgása által beszennyezett, nemkülönben az olyan folyóvíz is, mely csatornákat beszajadzásához közelről merítették. Gyakran a víz hűtésére használt jég is ártalmas, ha tisztátalan helyekről gyűjtik. A tisztátalan avagy gyanús vizet homok-kavics rétegen kell átszűrni, még jobb a gyanús vizet felforralni és lehűtve kevés borral, pálinkával, avagy citromlével, avagy kevés ecettel inni. Célszerű naponként mérsékelt testmozgást tenni a szabadban. A ruházatukon viseljenek hasukon és lábaikon melegeztető kelmét (flanét). A lakhely száraz, világos, tágas és kivált jól szellőztetett legyen; nedves, homályos és dohos szobákban való lakás, kivált ha még azokban sokan vannak együtt, felette ártalmas. A tisztaság úgy a testre, mint a ruházatra, ugyanezért gyakran kell mosakodni, időnként óvatosan fürdeni, a ruhát és ágyneműt gyakran kell kiszellőztetni, és tisztával felváltani, a lakásban, a lakás körül szennyet nem szabad megfűjni. Ártalmas a tartózkodás oly helyeken, melyeknek levegője rothadó állati vagy növényi hulladékok büze által van megfertőztetve, legveszélyesebb a többi közt a vermek, ganéjdombok, árnyszékék, éjledények, különösen ha azokba a cholerasók békülülékai, hányata üntetett. Az egészség fenntartásának feltételeihez tartozik még: a kedélynyugalom, bátorság, jókedv; ellenben ártalmas a nagy félelem, aggodalom, bizalmatlanság. Zombor, 1892. évi július hó 25-én. Polgármester szabadságon: Vukicsevits Péter s. k., tanácsnok.

Értesítők.

A Baja városi polgári fiúiskola és a vele kapcsolatos alsófokú kereskedelmi és ipariskola értesítője az 1891-92. (X.) tanévről. I. A polgári iskola értesítője az intézet 10 éves múltjának ismertetésével kezdődik. Az intézetben az igazgatón kívül még 4 okt. tanár, 5 hitoktató és 1 tornatanár működött. Az I. ső osztálynak 42, a II.-nak 30, a III.-nak 23, a IV.-nek 33, a V.-nek 3 és a VI.-nak 4 tanulója volt. Vizsgálatot tett közülük 119. Róm. kath. vallású 101 és izraelita 16 tanuló volt. Kizárólag magyarul 68, magyar németül 51 fű beszélt. A taneszközökre fordított költség az idén 203 forint tett ki. II. Az alsófokú kereskedelmi iskola tanári testülete az igazgatón kívül még 4 tanárból állott. Összesen 50 tanuló iratkozott be a három osztályba, vizsgálatot tett közülük 40. Róm. kath. volt 21, izr. 27. III. Az alsófokú ipariskolába szept. hóban még csak 298-an iratkoztak be, de a tanulók száma az év végével 555-re emelkedett fel. A taneszközökre fordított költség az idén 298-an iratkoztak be, de a tanulók száma az év végével 555-re emelkedett fel. A taneszközökre fordított költség az idén 298-an iratkoztak be, de a tanulók száma az év végével 555-re emelkedett fel. A taneszközökre fordított költség az idén 298-an iratkoztak be, de a tanulók száma az év végével 555-re emelkedett fel.

Az újvidéki magyar állami-polgári iskolával összekapcsolt ipar- és közepkereskedelmi iskola értesítője az 1891/92-iki tanévről. Az intézet 10 éves fennállása óta nagyot fejlődött, mert míg keletkezése évében az első osztálynak csak 14 tanulója volt, most már 107-re növekedett fel a tanulók száma. A tanári kar az igazgatón kívül még 14 tanárból és 5 hitoktatóból állott. A két I-ső osztálynak 107, a II.-nak 51, a III.-nak 37, a IV.-nek 22, az V.-nek 23, a VI.-nak 15 és a közép-

kereskedelmi III. osztálynak 11 tanulója volt. Az érettségi vizsgálatot 1 tanuló jelesen, 4 jól és 6 egyszerűen tette le. Vallás szerint a beirt tanulók közt legnagyobb számaránnyal szerepelnek a róm. katolikusok (96) és zsidók (88). A tanulók legnagyobb része német anyanyelvű 148, s a magyar anyanyelvűek száma 72. A tanulók közül haladó 153, javító vizsgálatot tehet 17, s osztályt ismételni tartozik 62. — A magyar nyelv és irodalomból jelest érdemeltek, 17-en, míg elégtelent, 56-an, a német nyelv és irodalomból jelest, 31-en, míg vizsgolt elégtelent, 39-en. A tanulók előmenetele általában meglehetősen mondható, ha tekintetbe vesszük, hogy különösen a polgári iskola I. osztályába beiratkozott tanulók legnagyobb része magyarul épen nem, vagy csak csekély mértékben tudott beszélni.

Az államilag segélyezett aradvárosi kereskedelmi akadémiájának VII. évi jelentése. Bevezetésül Abrai Lajos igazgató közli az 1891. szeptember 21-iki Szechenyi-ünnepély lefolyását. Kivonatot nyertünk az akadémiára szervezeti szabályzatáról és a tananyagról is. A tanári kar az igazgatóval élén 9 tanárból állott. A növendékek száma 159 volt, ebből a két első osztályra esik 73, a másodikra 46 és a harmadikra 40 tanuló. Vallásra nézve az ifjuság 46-72% a izraelita s csak körülbelül 41% a róm. katolikus. Magyar nemzetiségű a tanulók 85-12%-a. Ugy az érettségi, mint az osztályvizsgálatok eredménye igen sikeresnek mondható. Az értesítőt az 1891/2. évről szóló igazgatói jelentés zárja be.

A bajai m. kir. állami tanítóképző-intézet XIX. értesítője. Az intézet élén Dr. Bartsch Samu igazgató állott. Kivül még 6 tanár és 4 hitoktató működött. Az intézet 60 növendéke közül az I. osztályt 20, a II. at 18, a III. és IV. et, 11—11 tanuló látogatta. Túlnyomó részük magyar anyanyelvű volt (52) Vallásuk szerint róm. kath. 49. A más 11 tanuló ev. ágost. (3), gör. kel. (4), és izraelita (4) vallású. A 40 tanulóból álló gyakorlóiskolának növendékei közül is 36 róm. kath. A képezde növendékei közül kitűnő rendű: 1, jelesrendű: 28 és elsőrendű 31 tanuló. Az évről vizsgálatok az iskolai ünnepély helyett rendezett tornaverseny követte, mely igen szép eredménnyel végződött.

A topolyai izr. népiskola értesítője az 1891/92. tanévről (IX.) Az értesítő bevezetését az igazgató által közölt vallásoktatás és receptio kérdése képezi. Közölve van még a tanév története, s a feldolgozott tananyag is. A tanítói testület 3 tanítóból állott és az állami felügyeletet Czirfusz Ferenc Bács-Bodrogh megyei tanfelügyelő, illetve Griff Nikáz másod tanfelügyelő gyakorolta. Beiratkozott az I. osztályba 50, a II. ba 31, a III. ba 23, a IV. be 19, az V. be 17 összesen 140, ezek közül 133 izraelita tanuló. A felerészben fű, felerészben leány növendék közül kitűnő osztályzatot 25, jelest 43, jót 19, elégségeset 10 és elégtelent 18 érdemelt, pót-vizsgát tehet 4 tanuló. Anyanyelv tekintetében magyar 130 és német 10 tanuló.

A TÜZIJÁTÉK.

Egy szép nap reggelén a söprű elől, az utcai padra menekültem kipihenni a tíz órai alvást. Nem sokáig ültem egyedül, egy veréb — talán ismerte békés természetemet — engedelmet sem kérve, tisztességes távolságban, helyet foglalt mellettem. Beszédbe ereszkedtem vele; beszélünk politikáról, napi hírekről... mikor közelebből megnéztem, láttam, hogy a gyerek fejébe alaposan meg van koppasztva. Kérdeztem tőle az okát, talán Massonnal vagy Robinetivel birkózott? Nem — ugymond — az éjjel holdtölte volt, s azt akarja, hogy a tolla nőjön. Elhitttem neki. Aztán kérdeztem, honnan jön? Elmondta, hogy Eszékéről jön, azzal a hírrel, hogy pyrotechnikus jön Zomborba. O már többször látta, olyan szép volt, hogy elragadtatásban felkiáltott: „Ha költő volnék, megénekelném!”

Még deákoromból ismerem ezt a pyrotechnikust, mikor a park háta mögött, a vasuti sinekről néztem mutatókat, bakák és ezek szakácsné ideáljai között. Ezt az eljárást most ismételnem kompromittálta volna szemelyemet, pedig finánciális szempontból célszerűbb lett volna. Mert tudja Isten, más is úgy van vele, ha a hónap huszadikát datáljuk, azt a tényt konstátálom, hogy bátran hanyhatok cigánykereket, nem kell attól tartanom, hogy a pénz kiesik a zseemből. E szomorú tényállás dacára, nem annyira kíváncsiságból, mint inkább tekintettel a jótékony célra, elhatároztam, hogy én is elmegyek. Fél nyolckor megvárosztam, s indultam kifelé, azzal a szándékkal, hogy azért a négy hatosért, legalább nyolc hatos árát élvezek. A sarkon megálltam elolvadni a „Sürgönyt”, melynek „S” betűje, talán kétségbe esve a jóvedelemen, vagy hogy engem emlékeztessen a két forint adósságomra, kettős alakját tette fel. Tolongás kikerülése végett előre váltottam jegyet, jöhet ez elővigyázat fölösleges volt, mert a tolongásnak nem annyira a kasszáján, mint inkább előtte voltam kitéve, az odaseregelt potyaközönség részéről. A pénztárnál két rendőr kérte a jegyet, kissé tovább négy és így tovább. Ezek mind hivatalból gyönyörködtek a látványban. Sok hányódás vetődés után eljutottam a nézőtérre, kerestem az ülőhelyeket, nem mintha le akartam volna ülni, hisz azt csupa udvariasságból úgy is át kellett volna engednem, hanem mert arra árultak jegyet. Egy órát eltöltöttem tolokodással, miközben szereztem tíz tyukszemet, ebből kilencet mindjárt úgy letapostak, hogy azokból sosem lesz ember, maradt még egy, az még most is emlékeztet a tűzijátékra. Eszre sem vettem volna, hogy kezdődik, ha a szomszédom el nem kiáltja magát: Áá... és nem kezd előrenyomulni mint egy dugattyú. Beláttam hogy ezzel az emberrel nem versenyezhetek, és hogy egyszer én is okos legyek, hát engedtem. A háta mögött a szomszédja számított az okosságomra, s most már ha akartam volna, sem állhattam volna meg, mentem hátra felé, mint a hegyről leguruló kő, mindig sebesebben. A produktio javában folyt, s láttam, hogy semmit sem látok, hogy kiszorultam a sorompóból, de már ezt nem engedhettem. Fizettem, hát előre! Ember tervez Andris végez. Tekintélytől szikrázó arccal kérte a jegyet, s én legjobb akaratom mellett sem mutathattam fel. Hol volt az már? Mit csináljak? Megint én voltam az okosabb, künn maradtam, rágyújtottam, alig várva a végét. Mikor tíz óra felé hazabotorkáltam, a bajai uton a bol mesterséges módon csinálták a sötétséget akként, hogy csak minden harmadik lámpást gyújtották meg a tűzijáték fényének emelésére, találkoztam Kari barátommal, aki azzal fogadott:

- No mit láttál?
- Semmit.
- Ugy e nagyszerű!
- Nie dagewesen.

Sigma Fi.

Erdély és az Alföld.

Írta: Sándor József.

A mikor az Alföld Erdélyben, vagy jobban mondva, megillető mérték szerint, Erdélyben is fog fűrdőzni és nyaralni: Magyarország kulturális és politikai egysége előidézésének egy újabb hatalmas folyamata fog megindulni ezzel. A Kárpát Egyesület létrehozatalánál első sorban ez a gondolat lebegett az alakítók előtt, és tényleg ennek a folyamatnak s az ebből keletkező esereviszonynak fölkeltésére kell ez egyesületnek is főképen törekednie.

A természet egymásra utalta, egymásnak rendelte a sziklás, hegyes felvidéket és a délkeleti felföldet — a homokos, síkos nagy alföldi lapályt. Egyiknek ózonoztiszta levegője havasai és fenyves bércsei; másiknak maláriás, mocsaras vidékei. Egyiknek nagy ethnographiai egysége magyar néptengere: Erdélynek néprajzilag a legszomorubb és veszendőbb helyzete. Országárszűnknek különösen iparüzésre hivatott természeti kincsei, vízes és olcsó munkaereje; másiknak határozott mezőgazdasági jellege. Az Alföldön tüke: itt emberanyag és fejlődő ipari szaktudomány. Erdély fellegvár, hadászati erősség, mely védi a meztelentől kitért rónságot: a másik éléskamra, miként a mellkas erős bordáitól — a Kárpátok egész hegyláncolatától — védelmezt sziv, mely táplálja az egész szervezetet.

Csodálatos, hogy az az élénk érintkezés és forgalom, mely egykor a fejedelmek alatt a rosszabb közlekedési eszközökkel különösképen Erdély és az Alföld közt fennállott, ma a vasut idejében, fölülte alászállott és lehanyatlott. Ennek oka kétségtelenül, hogy hazánkunk új középpontja, egyedüli fővárosa keletkezett, s ez kizárólag magához vonja a közzgazdasági és nemzetéleti áramlatot s ő maga közvetíti, azt tovább. Azért a címhez még hozzá kell érteni: és Budapest. Ha Budapest főváros közönségének és tőkésének figyelme és érdeklődése egyszer tartósan Erdély felé is kezd irányulni, nyomon hozza magával az alföldi áramlatot is. Az itt tartózkodás megismerést, a megismerés érdek összekötéseket, s az érdekkapcsolat közzgazdasági, kulturális és politikai fejlődést hoz létre: mert bár igaz, hogy az állam nem a társadalom, de az is igaz, hogy ennek életviszonyaiból nő ki.

Az Erdélyi Kárpát-Egyesületnek tehat mindent el kell követnie, hogy a főváros közönségének és az alföld lakosságának figyelme és érdeklődése, turisztikai, fűrdőügyi szempontból Erdély felé is tereltessek. Az életrevaló hirdetések, a sajtó kínálta alkalmak minden eszközt föl kell használnia erre. Ezt tennie erkölcsileg nemcsak jogában áll, de kötelessége.

A kívánt nemzet-egység pusztán irodalmilag, pusztán egy országos központ s egy egységes politikai állapot útján még nem jön létre, avagy annálkesőbb jön létre, ha az egyes országok és vidékek lakóinak érintkezése egymással még lassu és elmaradott. Ez a rendi állam elszigetelt s egymással laza összefüggésű patriarchalis életére emlékeztető vonás, az inertia maradványa.

Íde kell vonzani Magyarországot magyarosabb és tiszta magyar vidékeinek nyaraló és üdülő, utazó és fűrdőző előkelőségéből, a mennyit csak lehet. A természet fensége, a gyógyító források elég alap erre, s a járás kelés nyomán új társadalmi és politikai élet is fog fakadni kiváltképen itten. A szívós alföldi lánson nemzetiségi tengert, nagyobb mint alföldje egy tömegben, s a nemzetiség lánson magyar erőt, mely nyelvére szívós mint az angol, s nemzeti öntudatával suggerál. Kiszámíthatatlanok ennek a kölcsönös megismerésnek nemzetekölési következményei. Aztán a ki pénzét hagy itt, annak nevét és akaratát is szivesebben követik.

A székelység önkéntelenül föl fogja kerestetni a rokonszenv, s fűrdőkben tényleg legnagyobb gazdságára és előhaladottságra, továbbá a nép műveltsége, jó lelki-lete, kedves szorgalma és a közbiztonság. Eljön az az idő, midőn a társadalmi megismerés következtében nem lesz több székelő-kivándorlás, munka keresése egy idegen állam területén, mert a legerősebb állammal is erősebb erő az életérdek, a tüke vállalkozó kedve, értékesíteni fogja e népnek eszét, erejét, szorgalmát, ügyességét, s iparüzésére alkalmas természeti viszonyait.

A szászokhoz az érdeklődés, szép, tiszta városaik és a közeledés fognak látogatásra vonzani. Érdekesség, fontosság tekintetében pedig van e eránk nézve nevezetesebb az oláhságnál? Hiszen az új idők átmeneti állapota közepette a rendi állam idejéből készületlenül átöröklött ethnographiai s vele kapcsolatos nyelvi és politikai belső bajainknak nem épen az a nép elem e a legfőbb tényezője? A székelységnek a régi Aranyosszékig benyúló tömegét nem épen ez a néprajzi elem választja e el az Alföld nagy magyar néptengerétől. Azok a felséges fenyvesek, gyönyörű forrasos havasok, melyek a Kalotaszéktől Abrudbányáig és Zalánáig terjednek, az anyaalmtól a mi chinai választófalunk. Ide nem hatolt még a magyar cultura, a magyar nemzetállam szelleme, de innen omlott le az igazgatók nyomán 1783-ban s 1848-ban is a magyarságra a gyilkolás, pusztítás és testvéröldöklés vad örzülete. Itt veszett el, ágyuval és katonasággal legyőzhetetlen természeti kelepebe kertülve, Vasváry-Kovács; s ugyanígy járna itt ma is tulajdon hazánkban tulajdon fegyveres erők. Ez a belvidék hazánk földje közepette „háznukban az a szög, a melyikre legelőször akaszthatja a kőzak a maga fegyverét.” Ezt a vidéket turista látogatással, nyaraló és üdülő telepek teremtésével, később ezek nyomán iparvállalatok és megfelelő közlekedés létrehozásával — el kell hordanunk, illetve megközelítésével, be kell vonnunk, le kell hoznunk a nemzeti és állami civilizáció körébe. Hiszen némely tudósaink szerint az itt lakó, ma már nem magyar, s 1783-ban s 1848-ban ellenünk dult emberek egy része egykor székelő telep volt, s ruházatában öntudatlanul maig is őrzi ez emlékeket. E vidékre nézve a biharmegyei Kárpát-Egyesület már teremtett egy őrszemet Bihar-Füreddel, a bová tényleg az Alföldről is kezdemek nyaranta felvonulni. Ennek a pontnak megfelelően innenfelől kitűnő gondolat a Bethlen András gróf földmívelésügyi miniszter kezdeményezte hideg-szamosi nyaralóhely Reketőn. Ezt az

irányt folytatni kell, az ily pontokat szaporítani, s a közönséget vinni-vonni, csalogatni és ide vonzani.

Az Erdélyi Kárpát-Egyesület tagjait pedig, az élet-revalóság megengedett minden tisztességes eszközzel, első sorban az Alföldről és Budapestről kell toborzani. (Csak meg kell találni és fölvilágosítani az embereket, s ennek érdekében irtam én is ezeket az igénytelen sorokat.)

Titel történetéről.

(Monografiai adatok.)

VII.

A titeli prépostságról főbb vonásokban már megemlékeztünk. Francavilla gyarmatváros adatainak kritikájánál egy új történeti adatra akadtunk, mely szerint ezen város közelében a francavillai ferences kolostor fekvőt, hová János szerzetes a XIII. században eltemette magát. János holtteste a legenda szerint a folyamra uszott le és egészen Francavilláig jutott. János holtteste kétségtelenül a Dunán ért le Francavilláig s itt a hasonló nevű zárdába tetették örök nyugalomra.

Francavilla helyét meghatároztuk már. Kovil Szt.-Iván helység eredetéről is szólottunk és most csak arra szorítkozunk, hogy Lózsárdtál a kolostort Szent-Ivánra helyezzük.

Sokkal érdekesebb és aktuálisabb kérdés a jelenlegi kovili zárdá eredetének kérdése. A múlt évben jelent meg Gyorgyevits Miron monografiája. A Bácska 1891. 70. számában napvilágot látott ismertetése óta többször foglalkoztam e kolostor történetével s ha nem is tudtam kielégítő eredményre jutni, mégis sok oly körülményre lettem figyelmes, mely a kolostor történetének felderítését egy kis lépéssel előbbre viheti.

Az ímént említettem, hogy a ferencesek Kovil-Szt.-Ivánon bírtak egy zárdával. Fejtegetéseimből az is folyik, hogy nem tartom azonosnak a kovili zárdával; másrészt eddig nincs adatom rá, hogy a kovili zárdá a titeli prépostság filiálisa lett volna, és így a kovili szerb görög keleti kolostor eredetileg katolikus eredetű lenne.

Gyorgyevits Miron Kovil elnevezését a „kovilye“ növényről származtatja, mely itt nagy számban fordul elő. Ezen meglepő eredeti kombináció sok valószínűséget nyert előttem; de a mióta Francavilláról tanulmányaimat befejeztem, a frank származtatás mellett döntöttem és így fenti kombinációját elvettem.

Gyorgyevits a szerb tradíciót, mely szerint a kovili kolostort Szt. Száva alapította, valószínű fogadja el. A monda szerint III. Endre magyar király, midőn Szt. Száva szerb király ellen indult, utközben az elébe siető Szávával találkozott, testvére számára békeért esedezvény.¹⁾ Száva ekkor alapította volna a kolostort. A fentemlített ismertetésben ennek lehetőségét nem vontam volt kétségbe, mert Szerémség akkoriban nem tartozott még teljesen Magyarországhoz, sőt később Milutin szerb király a tulajdonképeni Szerbiát testvéreinek átadván, felvette a „szerémi királyi“ címet és új tartományában tartózkodott. A mai kovili zárdá a szerémi határon van s ha a Duna Alsó Kovil és a zárdá között folyt (holt ága ma is látható), talán Szerémséghez is tartozott a zárdái földterület. — Ha már akkor szerettem volna látni ezen monda kritikai méltatását, úgy még inkább felkölti jelenleg érdeklődésemet.

Váratlanul egy eddig előttem ismeretlen adatra bukkantam, mely egész új irányba tereli nézetemet. Ruvarac archimandrita az ipeki patriárkáról irt kitűnő értekezésében a következőket írja: „Az ipeki és karlócai szakzanijákban“ említtetik, hogy Gavriilo (1647—59 ig szerb patriárka) Raszijában (Sztari Vlahban) született és ő maga is említi feljegyzéseiben,²⁾ hogy a szerb érseki szék elfoglalása előtt a raskai eparchia püspöke volt s ott a hosszú idők óta romban, pusztán heverő Szent-Mihály és Gábor arkangyalokról elnevezett és Sztari Vlah vidékén fekvő kolostort 7152-en (a mai időszak szerint 1644 ben) felépítette, itt hosszabb időt töltött és később Istennek rendelése szerint a szerb érseki székbeült.³⁾

Rasziában tehát létezett egy Kovilye nevezetű kolostor, mely a múlt század első felében még virágzott, mint ezt a Glasnik LVI. 149. és 277. lapjain olvassuk. Milisevics az ipeki patriárkátusról irt értekezésében „Monasterium de Kobiligie“t említi (Kobiligie helyett) „apud fortem amnis Moraviza.“ Egyébiránt Pray is említi⁴⁾

Ebből tehát világos, hogy Szerbiában egy Kovilye kolostor létezett, mely majdnem bizonyosan a koszovopolyei ütközet után elpusztult; melynek védszentei Szent Mihály és Gábor valának. — S most már felvethetjük a kérdést, véletlenség-e, hogy a szerbiai Kovilye kolostor neve a titeli járásbeli Kovil zárdá nevével egyenlő? Azt hisszük, igen, mert utóbbit a frank elnevezéstől származtattuk. De véletlen e, hogy a kovili kolostor védszentei ugyanazok, mint a szerbországi? Nem hisszük. Eddig egyetlen egy történeti adat sem bizonyít a mellett, hogy a zárdá régebb a XV. századnál. Az eredeti templom bizanci stílusban épült, kettős kereszt formában, de hát ilyenek a szerémségi templomok java-részt, melyek mind a XV. és XVI. század után keletkeztek. A legrégebb ismert szerzetes 1607 ben említtetik, Ivanityije néven, aki Privina Glavából jött Kovilba; míg a szerzetesek teljes névsora csak 1741-től kezdődik.

Az ellenérvek teljes hiányában — mert hiszen a Szent Száváról szóló mondat komolyan csak nem veheti a történeti kritika — egy feltevést bátorkodok kockáztatni, hogy a kovili kolostor csak a koszovopolyei ütközet után keletkezett, midőn a raszcai Kovilye kolostor is elpusztult, s hogy talán éppen ennek szerzetesei a Szerémségbe jövének, a hasonló nevű Kovil területén új kolostort emeltek maguknak, melyet régi szentjeiknek Mihály és Gábor arkangyaloknak ajánlottak. Ily uton keletkezett számos kolostor a Szerémségben, különösen a XV. század végén és a XVI. században; mellest említem fel Ravaniát stb.

A történetíró feladata tehát ezen feltevésemet pozitív érvekkel támogatni s ezért okvetlen szükséges a szerémségi kolostorok régi egykoru feljegyzéseit átkutatni; nem valószínű, hogy ez irányban magam is nemsokára a feltevésnél többet nyújthatok.

Dr. Thim József.

¹⁾ Gyorgyevits, Istor. manast. Kovila. 49. 1.
²⁾ Glasnik XXXV. 71. 1. XXIII. 248. 1.
³⁾ U. o. LVI. 345. 1.
⁴⁾ Ruvarac, O peck. patrijarsima. 97. 1.
⁵⁾ Pray, Hierarchie Hungaricae, Pars II. 445. 1.

Egy bucsúzó.

Az ó-kérik emlékezetes bucsúzó rendeztek az onnan távozó Lajthay János plébános tiszteletére. Az ünnepélyről a következő tudósítást közlik:

Ó-Kér, 1892. július 22.

Az ó-kéri olvasó egyet és a műkedvelői társulat főt, Lajthay Nep. János plébános és érseki iskolátogató ur tiszteletére, ki körünkől távozik, műkedvelői előadás-sal egybekapcsolva bucsúvacsorát rendeztek, melyre nemcsak községünk színe-java, de az egész vidék, dacára a kedvezőtlen időjárásnak, oly szép számban jelent meg, hogy hasonlóra alig emlékezünk. Nyílt bizonyítéka annak, hogy a kitűnő műveltségű és szellemes lelkész nemcsak a község, de az egész kerület osztatlan tiszteletét és szeretetét vívta ki.

Az előadásra a „Jeremiás siralmai“ című egy felvonásos bobozat került, melyet a szereplők oly szabatosan adtak elő, hogy a legkényesebb igényeket is kielégítették. Utána 80 terítékű társas vacsora következett, melyen hogy az ékeesebbnél ékeesebb felköszöntők nem hiányoztak, azt hiszem, nem kell említenem. Midőn maga az ünnepelt emelkedett fel, mely csend lett, mindenki elfojtott lélekzettel leste ismert ékesen szóló ajkairól a szavakat, melyekben végbucsuját zengé. Sokszor hallottuk őt beszélni, ismertük, megszoktuk kitűnő szónok-lait, de így beszélni, ily szívűből jövő s szívbehatólag szólani még sohasem hallottuk. A szeretet és fájdalom rezgett át minden szaván, melyek oly meghatóan ragadák meg a lelket, hogy számos szemben láttuk az elválasztó fájdalom könyűit rezegni. Nem is csoda, hisz mindnyájan szeretttük, tiszteltük őt, mert ha valaki, úgy ő ezt méltán megérdemlé.

Tizenhárom éves közöttünk működése áldást hozó volt egész községünkre, áldást hozó édes mindnyájunkra. Az iskolai ügy emelkedése, a r. kath. templom ritka díszesége, izlésteljes, gazdag berendezése, az egyetli élet szükségessége érzetének fölébresztése, az olvasó-egyleti könyvtár és pénzalap megteremtése, az azelőtt teljesen pangó társadalmi élet tettes felpezsdítése, a hasznosan mulattató felolvasó estélyek rendszeresítése stb. stb. felelő lelkének mindmennyi művei, melyek emlékét feledhetlenné tevék.

Minden iránt lelkesült, ami szép, magas volt s nem ismert akadályt ott, ahol magasabb érdekek megvédéséről szó volt.

Tapintatos s mindenkit megnyerő modorával merileg tudá a három ajku és vallású nép érdekeit összeegyeztetni, az imitt amott felmerülő ellentéteket kiegyenlítani, az összeütközéseket elhárítani és a harmonikus egyetértést fenntartani.

Csakis innét magyarázható meg azon pártját ritkító tény, hogy nemcsak saját hivei, de a község, sőt a kerület összes lakossága vallás és nemzetiség különbség nélkül mélyen fájjalja távozását.

Társas vacsora után az újvidéki Stürzinger-féle első zenekar közreműködése mellett az ifjuság tánca kerekedett, mely azután csak a reggeli órákban ért véget.

Az ünnepélyen az olvasó-egylet tagjai és községünk értelmisége teljes számban vett részt, a díszes vendég-koszoruban jelenvoltak a vidékről: főt. Iovag Eigl József futtakai esperes, Kolozsváry Sándor főszolgabíró, Eidenmüller N. kikindai kir. járásbíró, Deiszler Imre újvidéki bírtokos, Kleiszner Máté futtakai uradalmi tisztartó, Balogh N. főhadnagy, Zanbauer Ágoston tanár és lapszerkesztő, Nagy Pál rendőrfelügyelő, Sigmund Góntér ó soóvéi jegyző, Köszeghy Dezső kiszácsi jegyző, Petrovits János ó soóvéi gör. kel. tanító, Künstler Károly kis-kéri evang. tanító, Szabadka Gyula kulpinai állami tanító, Münster Vilmos újvidéki tanító, Janik István temerini s Bolumek Ágoston ó soóvéi segédjegyzők, Polyákovits Lajos temerini segédlelkész, Schmeisz János állomásfőnök, Szalay Ernő premontrai növendék, Kugler Béla (Petrovác), Rozgonyi László (Szeghegy), Szegedi Károly (Újvidék) stb. stb. urak.

A hölgykoszoruban: dr. Hildenstab Józsefné, Szmiha Kálmánné, Krumm Károlyné, Ilg Frigyesné, Rác Gyuláné (Alpár), Künstler Károlyné (Kis Kér), Eidenmüller Henrikné, Rex Edéné, idős Pálfyné (Soóvé), ifj. Pálffy Jánosné, Jöckl Henrikné (Szeghegy), özv. Mattasné (Kulpin), Mayer Jánosné (Szivác), Dauszné, özv. Szalayné, Zöröky Pálné, Kasztner Sománé, Koch Dávidné, Urbán Henrikné urók. Kolozsváry Ilma (Újvidék), Hoffmann Olga (Újvidék), Diehl Ludovika (Pétervárad), Pálffy Etelka és Karolin, Földes Lidia (Új-Soóvé), Mattas Aranka (Kulpin), Nagy Róza (Titel), Krumes Lenke (Cservenka), Rác Tónika (Alpár), Jöckl Róza és Irma (Szeghegy), Krumm nővérek, Pichler Mariska, Dörner Karolin, Fejes nővérek, Kasztner Judith, Szalay Gizella, Koch Hermina kisasszonyok.

Omega.

Közgazdaság.

Állami fajbaromfivásár. Az országos baromfityenésztes-egyesület által szeptemberben rendezendő nemzetközi baromfikiállításra a földmívelésügyi minisztérium ingyen kiosztás céljából nagyobb szabású fajbaromfivásárlást eszközölt.

Gyorsvonatok használata feltételes megállóhelyekre. Kellemetlenségek elkerülése végett az államvasutak figyelmeztetik a közönséget, hogy a feltételes megállóhelyekre vagy azokról gyorsvonattal utazók mindegyikének legalább IV. vonalszakaszi jegyvel kell ellátva lennie, minélfogva a csupán kisebb távolságra szóló jeggyel ellátott utazók a birtokukban levő és a IV ik vonalszakaszos jegy ára közötti különbséget és 60 kr utánfizetési pótléteket tartoznak fizetni.

Selyemiparunk. Az országos selyemtenyésztési felügyelőségnek a földmívelési miniszterhez intézett ez évi jelentéséből részletes betekintést vehetünk selyemtermelésünk helyzetére. Kiemelendők tartjuk ebből a következő adatokat: A selyemtenyésztés az 1891. évben öröndetes fejlődést mutat hazánkban, a mennyiben az ez ipárral foglalkozó községek száma a múlt évhez képest 328-tal szaporodott, úgy, hogy 2268 község és pusztá 1.108,446 kiló selyemgubót termelt, míg az előző év termelése csak 1.043,096 kiló gubóból állott. A termelt selyemgubó beváltási áraként 1.088,078 frtot fizettek ki, vagyis 65,872 frttal szintén többet, mint a megelőző évben. A selyemgyártelepek működése is öröndetes haladásról tanuskodik. A szegszárdi selymperetekészítő és görösdévozó állomás 580 magyar munkásnál 4.063,817

pillepárt vett görösdévozési vizsgálat alá Pasteur rendszere szerint; egy lyoni ház tenyésztés véget 25 kiló petét rendelt innen, a mi azt mutatja, hogy a gyár működését a külföld is kezdi méltányolni. A pancsovai és újvidéki selyemfonóban a magyar munkásnők száma 564-re szaporodott ez évben, s így ezentúl kizárólag magyar munkásnők végzik a tenyivalókat. Mivel a selyempár feldolgozása az eperfatenyésztés sikerétől függ, az intézet 10,720 liter eperfamagot és 920,145 eperfacemetét osztott ki díjtalanul az országban; ezenkívül 52 faiskolában saját költségén tenyészt eperfat. A lefolyt 12 év alatt 772,708 eperfat ültettek az országban végeles helyre. — Az intézetnek az 1891. évben rendelkezésére bocsátott összeg nemcsak megtértült, hanem 6908 frttal több folyt be az állampénztárba, s a selyempár nálunk immár meghonosultnak mondható. — Az 1891. évben *Bács-Bodrogh megyében* 126 község és pusztá termelt összesen, ezekben 20,962 család által termeltett 346,457 kgr. 29 d. selyemgubó s ezért kifizettetett 337,851 frt 89 kr. Beleszámítva a selyemfonókat is meggyenkben a selyempár által nyújtott összes kereset kített a múlt évben 438,073 frt 57 krt. Az 1890 és 1891. évben összesen 1.726,973 kgr. és 61 d. selyemgubót termelt meggyenk s ebből valamint a fonodai munkákból 2.442,050 frt 57 kr. jövedelmet húzott összesen.

Szerkesztői üzenetek.

J. S. Az irattári monológ-töredék önközött, szűkebb körben, talán igen szellemes apróság lehet, megléve annak személyes vonatkozása, de az olvasók legnagyobb része alig értené belőle valamit. Ergo nem közölhetjük.

A. de K—hegyi. Krónikáját, bár van benne némi szellemesség is, nem közölhetjük. Mindenekelőtt nem találjuk helyénvalónak az időtájt újra esipni egyet azon a bizonyos médiumon, azután pedig a tulajdonképeni krónikák ereje olyan valami, amihéz keztűis közel is veszedelmes hozzányulni, ámbár igen mulatságos egy história ama sőt nyalagató kecskének a regénye; no és a harmadik egymagában nem igen állhatna meg (az utolsó sem léven közölhető, mert az meg nincs eléggé szellemesen föltálcva). Alkalmadtán talán szerkesztésbe lehetünk, mi is, ön is.

P. és T. uraknak Gara. Híreink között nem közölhetjük, mert az erősen reklámtermészetű. Másutt közölni meg a kiadó joga s ez esetben természetesen — mert bélyegilleték is jár utána — díjazandó.

— Igen, érdemesnek találjuk és sietünk is imitt „lapunk közé tenni“ egész terjedelmében:

A nap hoz

Tiszta szívűl üdvözölek
te felkelo nap sugar,
Almaimhol fel ébredve
téged látlak jó barát,
Oly nyájasan üdvözölve
mosolygva ébresztel,
Elfeletem rossz álmat
s boldogan felkelek,

2

Alkonyatkor is mosolygva
integetsz felem,
Ábrándozva szép jövőről
lágy esti széló dalánál
esőjaid közt álászom el,
Integetve sugaridat
holnap ismét eljövök,

Ezek elolvasása után talán akad majd valaki, aki azt fogja mondani önköz, hogy a versírishoz nem elég — a különben divatos — ábrándozás, hanem kell ahhoz egy kis helyesírás is és a helyesírás kivül még sok egyéb.

Naptár. Julius.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
29 Pént.	Mártha sz.	Beatr.	17 Márina
30 Szom.	Abdon, Szen.	Abd. és Szen.	18 Emilián, Jác.
31 Vas.	B 8 L. Ign. hv.	B 7 Tr. Ernő	19 D 8 Dios és M.
1 Hétfő	Vasas sz. Péter	Vasas sz. Péter	20 Illés prof.
2 Kedd	Porciunkula	Gusztáv	21 Simeon János

Felölös szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-üggyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN ANDOR.

HIRDETÉSEK.

Házeladás.

A barát utcában lévő 663-ik számú lakház, mely áll 2 utcai és egy udvari szobából, éléskamara és pincéből, a hozzátartozó melléképületekkel együtt szabad kézből eladó.

Bővebb értesítést ad

VRANYA ANDOR

3—1

fodrász Zomborban.

Pályázati hirdetmény.

Az apatin-szöntai ármentesítő társulat részéről egy mérnöki (egyszersmind igazgatói) és egy pénztárnoki (egyszersmind jegyzői) állásra ezenel pályázat hirdettetik.

A mérnöki állás 1200 frt évi fizetés és 200 frt lakbérletményvel, a pénztárnoki állás pedig 600 frt évi fizetéssel vannak összekötve.

Pályázók tartoznak kérvényeiket folyó évi augusztus hó 15-ig alulirt elnökségnél benyújtani.

Apatin, 1892 évi július hó 27-én.

Aman József,
társ. elnök.

2—1

Vendéglő megnyitás!

Van szerencsém Zombor szab. kir. város és vidéke nagyérdemű közönségének becses tudására hozni, miszerint helyben, Zrinyi-utcában, a régi jó hirmévek örvendő

SZABADKA NÁNDOR-féle VENDÉGLŐT

átvettem és azt a mai kornak megfelelőleg ujonnan berendezve folyó évi július hó 31-én megnyitom és saját nevem alatt tovább vezetem.

Jó ételek és italokról gondoskodva lesz.

A nagyérdemű közönség szives pártfogásáért esd

Zombor, 1892. évi július hó 28-án.

STEBLER JÁNOS,

vendéglős.

3-1

Naponta villásreggeli és friss udvari sör kapható.

Üzletmegnyitás.

Mély tisztelettel van szerencsénk a t. c. közönség szives tudására hozni, hogy Zomborban, fűtca, Sztójkovits ur házában **Sichermann és Forkly** törvényszékieleg bejegyzett cég alatt

könyv-, zenemű- és papírkereskedésünket

augusztus hó 15-én megnyitjuk.

Magunkat a t. c. közönség becses pártfogásába ajánlva, maradunk mély tisztelettel

3-1 **SICHERMANN és FORKLY.**

A. & A. Crompton & Co. limited

Park- & Woodend Mills near Oldham.

Vevőikhez az ismeretes és számos év óta bevezetett **extrahardwari minőségek** fonói **Crompton Abram, Crompton Milne Travis és mások** ezennel felhívást intéznek, hogy a n. é. vásárló közönség oly fonál vételétől óvakodjék, mely az övéikhez hasonló módon csomagolva és utánzótt címfelirással van ellátva és megjegyzik imitt, hogy hajlandók

200 (kétszáz) forintot

fizetni annak, aki csomagolásuk és címfeliratuk hamisított és utánzóit tudomásukra juttatja, úgy, hogy azok a bíróság előtt felelősség és megfenyítésre vonhatók legyenek.

E részbeni közlemények

A. & A. CROMPTON & Co. LIMITED,

Shaw near Oldham, England.

Rosenzweig Lipót és Fiai,

Bécs, I., Gonzaga-utca 16.

vagy

Dr. Links Emil

udvari és bírósági ügyvéd urhoz Bécs, I., Hohenstaufen-utca 2.

címzendők. 13-6

6018. szám.

kig. 1892.

Pályázati hirdetmény.

Lality községben leköszönés folytán üresedésbe jött, évi 360 frttal javadalmazott rendőrvetető állásra pályázat nyitattik, — felhivatnak az ezen állást elnyerni óhajtok, hogy kellően felszerelt kérvényeiket fennevezett község elöljáróságához folyó évi augusztus hó 15-ig nyujtsák be.

Pályázók igazolni kötelesek, hogy:

1. magyar állampolgárok,
2. védkötelességüknek eleget tettek, 24-ik életkorukat betöltötték, de a 60 at még el nem érték,

3. feddhetlen előéletűek,

4. teljesen egészségesek,

5. hogy a magyar nyelvet szó- és írásban birják, s magyar nyelven fogalmazni képesek, ezenfelül hogy a szerb vagy tót nyelvet is értsék.

A megválasztandó rendőrvetető tartozik az előirt egyenruhát sajátjából beszerezni.

Kiszolgált m. kir. csendőröknek előny adatik.

Hódásghon, 1892. évi július hó 25-én.

VISSY JÓZSEF,

főszolgabíró.

3-1

18775. szám.
alisp. 1892.

Bács-Bodrogh vm. alispánjától.

Hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye alispánja részéről ezennel közhírré tétetik, hogy az alább megnevezett építési munkák biztosítása céljából

f. évi augusztus hó 4-ik napjának (csütörtökön)

reggeli 8 órakor e vármegye székházának kistermében zárt ajánlatokkal egybekötött szóbeli versenytárgyalás fog tartatni, melyhez a vállalkozni kívánók ezennel meghívotnak.

A biztosítandó munkák a következők:

I. Az almási vasúti indóházhoz vezető összekötő útnak kiépítése.

1. Leteendő biztosíték 1150 frt.
2. Befejezési határidő 1892. évi október hó 15 ik napja.

3. Az összekötő út hossza 1596.5 méter.

4. Ugy ugyanezen egységárak mellett az ezen útonalra vezető 300 méter hosszú mélykúti törvényhatósági és esetleg még egyéb út beágazó szakaszoknak kiépítése is.

II. Az ó-kanisai vasúti indóházhoz vezető összekötő útnak kiépítése.

1. Leteendő biztosíték 300 frt.
2. Befejezési határidő 1892. évi október hó 1-ső napja.

3. Az összekötő út hossza 251.2 méter.

III. Az adai vasúti indóházhoz vezető összekötő útnak kiépítése.

1. Leteendő biztosíték 200 frt.
2. Befejezési határidő 1892. évi október hó 1-ső napja.

3. Az összekötő út hossza 322 méter.

IV. Az ó-becsei vasúti indóházhoz vezető összekötő útnak kiépítése.

1. Leteendő biztosíték 350 frt.
2. Befejezési határidő 1892. évi október hó 1-ső napja.

3. Az összekötő út hossza 536 méter.

Az I., II., III. és IV. alatt felvett útszakaszok kocsipályájának kiépítésére nézve megjegyeztetik, hogy az I., III. és IV. alatti alapkövezéssel ellátott kavicsos, míg a II. alatti közepes kockakövel és a többi két oldali része pedig hasított kövel ellátott útnak lesz kiépítendő.

Ezen felsorolt munkákra vonatkozó írásbeli zárt ajánlatok, melyekben az illető ajánlkozó neve, polgári állása, rendes tartózkodási helye, továbbá az ajánlott **egységi és összes vállalati árak** s pedig az utóbbiak egy számmal mint betűkkel is kiirandók és a melyekhez az illető vállalatra vonatkozólag fentebb meghatározott mennyiségű biztosíték készpénzben, vagy a budapesti tőzsdén jegyzett és névértékig terjedő árkelet szerint számított elfogadható értékpapirokban okvetlenül csatolandó, folyó évi augusztus hó 3 ik napjának délutáni 5 órájáig a vármegye alispánjára címezve nyujtandók be.

Versenyzők ajánlatukhoz a **kőfajból megfelelő és pecséttel ellátott mintaköveket tartoznak bemutatni és amennyiben ezt elmulasztják, úgy ajánlatuk figyelembe nem fog vétetni.**

Az ajánlatok külön-külön adandók be, s **mind-egyiknek borítékára világosan feljegyzendő, hogy az mely vállalatra vonatkozik,** a kitett határidőn túl beérkező vagy az előirt kelleket bármi tekintetben nélkülöző ajánlatok úgy az utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Azok, kik az itt felsorolt vállalatok valamelyikére a nyilvános szóbeli versenytárgyalás útján kívánnak pályázni, kötelesek az illető vállalatra nézve fentebb kikötött biztosítékot a szóbeli árlejtést megelőzőleg lefizetni, különben az árlejtésben részt nem vehetnek.

A letett biztosítékot a vállalkozó a megajánlott és elfogadott vállalati összeg 10%-nak megfelelőleg kiegészíteni tartozik.

A szóbeli árlejtés megkezdése előtt az abban részt venni szándékozók tartoznak kijelenteni, hogy az illető vállalatra vonatkozó részletes árlejtési feltételeket és egyéb kapcsolatos előirányzati okmányokat tökéletesen ösmerik, míg az írásbelileg pályázók ezen kijelentést ajánlataikkal kötelesek megtenni.

Végül megjegyeztetik, hogy a vonatkozó részletes árlejtési feltételek és egyéb kapcsolatos műszaki okmányok a Bács-Bodrogh vármegyei m. kir. építészeti hivatalnál a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Zomborban, 1892. évi július 18 án.

SCHMAUSZ ENDRE,

alispán.

2-2

Hirdetés.

Torontál megyében, Pancsova város közelében fekvő Starcsava és Bresztovác községekben egy

200 holdas birtok

egészben vagy parcellánként, előnyös feltételek mellett eladó.

Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos

KLIER KÁROLY,

földbirtokos Pancsován.

3-2

365.

1892.

Hirdetmény.

A kalocsai érsek uradalmi jószágigazgatóság részéről közhírré tétetik, hogy Bács-Bodrogh megyében, Bácsujfalu község határában levő s a kataszteri birtokiv szerint 722 hold ^{699/1800} öl szántóföldből álló egynevezett Szelencsei pusztának három, esetleg hat évre leendő haszonbérbeadására szóbeli árverés megkezdésére **1892. évi augusztus hó 16-ik napjának d. e. 10 órája** Bácsban, az ottani tisztartói lakásba kitűztetik, mely határidőre a haszonbérleti szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy a kitett helyen és időben 1200 forint bántapénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlatukat a jószágigazgatónak vagy helyettesének az árverés napján délelőtt 9 óráig kézbesíthetik vagy be- küldhetik.

Az árverés Érsek Ő Excellentiája jóvágyásával tartatik fen, s utóajánlat figyelembe vétetni nem fog.

Az árverési feltételek Kalocsán a jószágigazgatósági irodában és a bácsi kasznárságnál megtekinthetők. Kalocsán, 1892. évi július hó 16 án.

Horváth Ignác,

árs. urad. jószágigazgató.

3-3

Kiadó lakások.

A Zrinyi-utcában (belváros) Tárcazy-féle ház átellenében levő 178. sz. ház 1892. november 1-től három évre bérebe adandó.

A főutcában a 163. sz. házban egy utcai és egy udvari szobából álló, külön bejárattal emeleti lakás kiadó.

Gergurov Dániel vaskereskedésében egy jó házból való 14 éves ifju tanoncul azonnal felvétetik.

Mindezekre bővebb felvilágosítással szolgál **Gergurov Dániel** vaskereskedő Zomborban.

Pályázat.

Német-Palánkán (Bácsmegeében) egy, lemondás folytán üresedésbe jött, ideiglenesen betöltendő magyar-német tannyelvű tanítói állásra **augusztus hó 25-re** pályázat hirdettetik. Ezen állás évi javadalma: o. ért. 300 frt havi részletekben kiszolgáltatva és egy csinos szobából álló lakás. Pályázni óhajtok — tanítónok is pályázhatnak — kellően felszerelt, s a német-palánkai római kath. iskolaszékre címzett, 50 kros bélyeggel ellátott folyamodványait jelzett hatánapig nt. Bizinger Konrád ker. esperes tanfelügyelő urhoz Gajdobrára küldjék.

Pályázat.

Pékla pusztán egy ispán állása megüresedett. Pályázók, kik a magyar, szerb és esetleg a német nyelvet beszélnek, ajánlkozhatnak alulirt vezetőségnek.

Nőtlenek előnyben részesülnek.

Pusztapékla mintagazdaság.

3-3

U. p. **Kula.**

4739. szám.

kig. 1892.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye Novoszellő községében üresedésben levő irnoki állásra, mely 500 frt fizetés s egy szobából álló szabad lakással javadalmaztatik — pályázatot nyitok.

Felhívom pályázni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket f. évi augusztus 20-ig hozzám nyujtsák be.

Palánkán, 1892. július 16-án.

CSUPOR GYULA,

főszolgabíró.

3-2

Hirdetmény.

Bátorkodom a kovácmesterek tudására hozni, hogy saját házamban a bajai utcában levő

kovács-műhely

mindenszentektől kezdve **egy vagy több évre** kiadó. Bővebb értesítést ad a háztulajdonos.

Tisztelettel

HERCZOG VINCE,

bognár és kerékyártó.

3-3